

Građa Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku

Barišić, Nikola

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:116328>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA GLAZBENU UMJETNOST
DIPLOMSKI STUDIJ GLAZBENE PEDAGOGIJE

NIKOLA BARIŠIĆ

GRAĐA HRVATSKOG TAMBURAŠKOG SAVEZA

DIPLOMSKI RAD

Mentor:
doc.dr.sc. Brankica Ban

Osijek, 2020.

Sadržaj

1. UVOD	1
2. ARHIV	2
3. NASTANAK HRVATSKOG TAMBURAŠKOG SAVEZA	3
4. RAZVOJNI PUT	5
4.1. JULIJE NJIKOŠ	9
4.2. PAJO KOLARIĆ (STD <i>PAJO KOLARIĆ</i>)	12
4.3. JOSIP ANDRIĆ	15
4.4. FRANJO KSAVER KUHAČ	18
5. NASTANAK FESTIVALA TAMBURAŠKE GLAZBE (FTG JUGOSLAVIJA)	19
5.1. PRVI FESTIVAL TAMBURAŠKE GLAZBE	24
5.2. ZVUCI PANONIJE	28
5.2.1. <i>PJESME IZVEDENE NA FESTIVALIMA ZVUCI PANONIJE U OSIJEKU</i>	31
6. ZAKLJUČAK	38
7. SAŽETAK	39
8. LITERATURA	40
9. PRILOG	43

1. UVOD

Hrvatski tamburaški savez neupitno zauzima prvo mjesto kada govorimo o razvoju tamburaške glazbe. Savez već desetljećima održava tradiciju narodne i umjetničke tamburaške glazbe i afirmira mlade glazbenike, dirigente, zborovođe te pruža apsolutno zadovoljstvo i sreću ljubiteljima i pratiteljima narodne glazbe.

Diplomski rad posvećujem tamburi, svom omiljenom instrumentu, te ću, što je detaljnije moguće, prikupiti, analizirati te proučiti podatke o njezinom razvoju putem Hrvatskog tamburaškog saveza te ga obogatiti dijelovima partitura istaknutih kompozicija te ponekim povijesnim fotografijama. Rad je koncipiran u nekoliko cjelina. U prvoj cjelini istaknut ću važnost i posebnost arhive iz koje sam crpio većinu podataka koje ću razraditi. Drugu i treću, ponešto opširnije cjeline, posvetio sam samom nastanku saveza te njegovu razvoju kroz godine, uz to istaknuti ću nekoliko važnih imena u njezinom razvoju i radu. Zadnjom cjelinom zaokružiti ću ovaj rad, pišući o festivalu tamburaške glazbe, koji je od velikog značaja za mnoge tamburaše, skladatelje i dirigente, usudit ću se reći, najvećom i najvažnijom manifestacijom tamburaške glazbe na ovim prostorima.

2. ARHIV

Arhivar Branko Dagen i rizničar Franjo Fekete uredili su Glazbeni arhiv Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, Ribarska I/I, u kojemu su pohranili preko dvije i pol tisuće partitura koncertnih i vokalno-instrumentalnih skladbi, izvorno pisanih za tamburaške orkestre. Partiture potječu iz davne 1895. godine, a izdavali su ih Ayfon Gutschy u Grazu, graditelj tambura Janko Stjepušina iz Siska u časopisu *Tamburica* i Milutin pl. Farkaš, tajnik Hrvatskog glazbenog zavoda u Zagrebu, u vlastitoj nakladi. U glazbenom arhivu HTS nalaze se i skladbe u nakladi Seljačke sloge, časopisa *Tambura* i *Narodna tamburica* u Zagrebu, STD-a *Pajo Kolarić* u Osijeku te Saveza muzičkih društava Vojvodine u Novom Sadu. Arhiv posjeduje i ciklus duhovnih pjesama za solo, pjevački zbor, orgulje i tamburaški orkestar kao i zbirku *Kraljice Hrvata moli za nas*. Sve poznate duhovne pjesme koje arhiv sadrži zapisao je skladatelj Julije Njikoš 1936. godine po pjevanju puka u župnoj crkvi Svetog Petra i Pavla u Osijeku.

Osim notnih izdanja, arhiv sadrži i mnoštvo pisanih zapisa o osnutku saveza, prvim počecima djelovanja, a ponajviše materijala i sadržaja o Međunarodnom festivalu tamburaške glazbe koje se održava u Osijeku. Gospodin Branko Dagen uveliko je zaslužan za pomno sortiranje i pohranu važnih povijesnih informacija te slika, kasnije i video-zvučnih zapisa, ovjekovječenih događanja i susreta tamburaških orkestara, društava, dirigenata, skladatelja te solo izvođača koji su dali svoj veliki doprinos tamburaškoj glazbi kako bi mlađi naraštaji današnjice bezbrižno mogli prenositi i usavršavati tamburašku glazbu ka novim pravcima, zasnovanima na čvrstim temeljima tamburaške glazbe. U tijeku je i digitalizacija notne zbirke kako bi cjelokupna zbirka bila dostupna svim potrebitim poklonicima koncertne tamburaške glazbe.

Slika 1. i 2.: Sjedište Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku

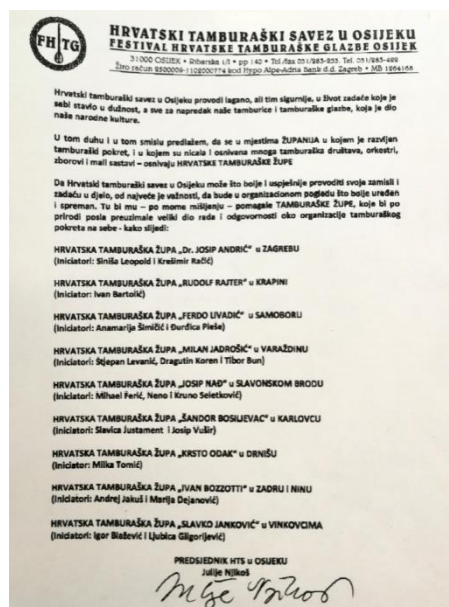
3. NASTANAK HRVATSKOG TAMBURAŠKOG SAVEZA

Kao početak njegovanja i održavanje tradicije tamburaške glazbe uzima se godina 1847., kada je Pajo Kolarić osnutkom svog tamburaškog zbora učinio Osijek prvim tamburaškim gradom u Hrvatskoj. Pod vodstvom Mikića, Roznera, Jefte, Somoborca i drugih osnivali su se društveni tamburaški zborovi i društva, uz skladatelje Slavičeka i Majera koji su stvarali sve više literature za zborove kroz osamdesete i devedesete godine 19. stoljeća. Dana 7. studenog 1937. godine, inicijativom Hrvatskog tamburaškog društva *Zvonimir*, osnovan je Hrvatski tamburaški savez sa sjedištem u Osijeku. Tog dana održana je velika Smotra tamburaških orkestara i zborova, a na skupštini osnovan je Hrvatski tamburaški savez. Tim događajem Osijek postaje sjedište cijelog našeg tamburaštva. S obzirom na to da su u tom plodonosnom razdoblju tamburaška društva djelovala pri pjevačkim društvima kao što su *Lipa* (1876.), *Lira*, *Zrinski* (1896.) i *Frankopan* (1923.). Ponukani idejom Čeha koji su prvi osnovali svoj tamburaški savez, 1907. godine sazvan je prvi sastanak za osnutak Hrvatskog tamburaškog saveza koji je predsjedao nestor tamburaške glazbe dr. Milan Stahuljak. No, zbog slabe posjećenosti do osnutka, te godine, nije došlo. Tridesetih godina 20. stoljeća ideja za osnutkom iskristalizirala se te su društva stupila u vezu s tamburaškim krugovima u Zagrebu, s Tamburaškim društvom „*Ivan Zajc* i časopisom *Hrvatska Tamburica* te ponovno sazivaju sastanak tamburaških zborova, društava i djelatnika na tamburaškom polju. Zastupana su bila ova društva, odnosno tamburaški zborovi i sekcije: Hrvatska čitaonica (Otok), Katoličko djetičko društvo (Zagreb), Udruženje željezničkih činovnika (Zagreb), HPD *Frankopan* (Osijek), Tamburaško društvo *Mladost* (Virovitica), HTO *Zajc* (Zagreb), Poštanski tamburaški orkestar (Varaždin), Prosvjetno društvo *Magdalenić* (Bedekovčina), Rodoljubno omladinsko društvo *Slavulj* (Zagreb), Prosvjetno društvo *Napredak* (Posavski Podgajci), HPD *Lipa* (Osijek), Tamburaški zbor *Seljačke Sloge* (Posavski Podgajci), Obrtna omladina (Đakovo), Tamburaški zbor Hrvatskog doma (Karlovac), HPD *Zrinski* (Osijek), Hrvatsko grkokatoličko društvo *Zorčić* (Zagreb), Hrvatsko radničko pjevačko društvo *Golub* (Bjelovar), Ogranak *Seljačke Sloge* (Ivanovčani), Tamburaška sekcija *Merkur* (Zagreb), *Hrvatski Radiša* (Zagreb), Ratarska čitaonica (Ruma), Hrvatsko katoličko pjevačko društvo *Lira* (Osijek) i HTD *Zvonimir* (Osijek).

U predsjedništvo su izabrani: dr. Stjepan Hefer (predsjednik), dr. Josip Andrić iz Zagreba (potpredsjednik), Antun Rutar iz Vitovitice (drugi potpredsjednik), Dragan Rajlušić iz Osijeka (glavni tajnik), Ivo Martinović iz Osijeka (upravni tajnik), Mihajlo Borzan iz Osijeka (blagajnik), Dragutin Plavec iz Osijeka (arhivar), dr. Stjepan Tomaš iz Zagreba (prvi zborovođa) i Leopold Rochrbacher iz

Osijek (drugi zborovođa). U središnji odbor izabrani su: Jandre Brkljačić (Kaniža kraj Gospića), M. Strnić (Novo Sarajevo), Antun Matej (Varaždin), Ivan Barešić (Bjelovar), Marijan Aleksić (Posavski Podgajci), Tomo Pichl (Ruma), dr. Mihovil Katanec (Subotica), Franjo Lukić (Đakovo), J. Juranić (Ivanovčani) i Viktor Crnković (Zagreb).

Osnutkom saveza i odobrenjem pravila 1938. otvara se službena rubrika za vijesti Hrvatskog Tamburaškog saveza. U svrhu napretka tambure i tamburaške glazbe te prikupljanja članova izrađene su posebne pristupnice i upitnice. Predsjedništvo Saveza u Osijeku izradilo je nekoliko pravilnika o radu Saveza. Jedan je od bitnijih pravilnik o krugu i radu tamburaških župa.

Slika 3. Odredba o radu i osnivanju tamburaških župa.

Hrvatski tamburaški savez u Osijeku imao je veliku zadaću, okupiti što više tamburaških zborova i društava koji su bi djelovali po pravilima Saveza, a uz to da dijele jednaku želju za promicanjem hrvatske narodne i umjetničke glazbe. Na radost svih, poziv predsjednika saveza imao je veliki odaziv među hrvatskim, ali i stranim tamburaškim društvima poput Češke, Moravske i Gradišćanskih Hrvata. Kao potvrdu odaziva i ohrabrenja navodi se sljedeći citat dr. Stjepana Hefera na jednoj od skupština:

„Na posao treba poći s ljubavlju, razumijevanjem i oduševljenjem. Mi u Zvonimiru polazimo s dubokim uvjerenjem da je ova djelatnost, pozitivna i konstruktivna, da ona služi jačanju naše hrvatske

duše. Uvjereni smo da ćemo kroz ovaj naš Savez sustavno bolje promicati jednu lijepu i značajnu tekovinu – tamburicu, i nju uzvisiti i ustaliti na dostojno mjestu hrvatskog kulturnog života“¹.

Sadašnji su članovi upravnog odbora Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku: Krešimir Račić (predsjednik), Marija Medić (zamjenica predsjednika), Dora Knežević (tajnica), Franjo Batorek, Vesna Njikoš Pečkaj, Ljerka Hedl, Matko Brekalo, Tihomir Ranogajec, Dubravka Nikolić, Dragutin Stivaničević, Sofija Koržinek, a nadzorni odbor HTSO-a: Jasenka Mađarević, Nikola Mak, Matko Brekalo.

4. RAZVOJNI PUT

Diljem zemlje mnogi ljubitelji tamburaške glazbe osnivali su razna tamburaška društva u svrhu podrške i promaknuća instrumenta narodne tamburice, za koje se većinski zalaže i promiče Hrvatski tamburaški savez. Sljedećim tekstom istaknut će se one najznačajnije.

Davne 1924. godine stanovnici Ružine i Nove ulice u Osijeku, Zvonimir Hrs, Stjepan Varga, Vjekoslav Pal, Filip i Mirko Kirch, Franjo Vertag i još nekoliko mladića postavili su temelje Hrvatskog tamburaškog društva *Zvonimir*. Početkom rata 1941. godine tamburaško društvo *Zvonimir* razišlo se, no po završetku rata stari tamburaši nisu mogli mirovati pa osnivaju STD *Pajo Kolarić*, koje će nastaviti umjetničko djelovanje na tamburaškom polju HTD *Zvonimir*.

Za predsjednika na osnivačkoj skupštini izabran je Ivan Požgaj koji je sa članovima društva 21. ožujka 1954. godine pripremio Osnivačku skupštinu.

¹ *Zapisnik održane skupštine (1938.)*; Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.2 POL.a

Slika br.4 Članovi prvog upravnog odbora STD „Pajo Kolarić“ u Osijeku, 21.3.1954. godine

Društvo je dobilo ime po osječkom senatoru i osnivaču prvog tamburaškog zbora Paji Kolariću. Redovna priprema programa i ljubav prema društvu omogućila je da već uoči 1. svibnja 1954. godine na svečanoj Akademiji prirede svoj koncert u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku.

Kako su bili svjesni da im nedostaje školovanih i obučenih zborovođa i voditelja koji bi novo osnovana društva vodili k cilju, došli su do zaključka da je potrebno pokrenuti tečaj za tamburaške zborovođe. Tako se već 1930. godine Josip Andrić zalaže za osnivanje tamburaške glazbene škole *Ivan Zajc*, koja je otvorena 1940. godine. Tadašnja zagrebačka tamburaška župa okupila je 27 polaznika. Tečaj je trajao deset tjedana i svaki je teorijski predmet trajao četiri sata. Predavači su bili: dr. Božidar Širola, Zlatko Grgošević, Mladen Pozaić, Milan Stahuljak i dr. Josip Andrić. Da bi se vrijedno ime našeg hrvatskog kompozitora Ivana Zajca, koji je i sam komponirao za tamburu, što više afirmiralo među tamburašima, tamburaška škola uzela je njegovo ime. Pozitivan ishod ovakvog tipa tečaja potvrđuje i to da su sindikalne podružnice novcem od tečaja kupile komplet tambura te osnovale vlastiti zbor. Uprava zagrebačke škole bila je složna da tečajeve nastavlja provoditi i dalje, a njihovu ideju slijede Osijek, Makedonija i Crna Gora.

U Osijeku iste godine, 1940., stručni tečaj pohađa osamnaest mladih dirigenata koji su uspješno vodili tambure u Osijeku i širom Slavonije.

Nekoliko godina kasnije Julije Njikoš predlaže, te svojim referatom predstavlja, program Muzičke škole *Pajo Kolarić* u Osijeku, s odsjekom za tamburu koji donosi program školovanja mladih tamburaša, voditelja i budućih dirigenata. Može se reći da je to prvotna ideja o konkretnom muzičkom

školovanju na području instrumenta tambure. Prihvaćenim pravilnikom o osnutku škole 17. rujna 1959. godine i istoimenog tamburaškog društva, počinje se s pripremom odjela i programa. Svrha Narodnom muzičke škole *Pajo Kolarić* bila je da se pomoću tambure i tamburaške glazbe pruža temelj općeg muzičkog odgoja, svestrano znanje, praktično vježbanje i usavršavanje. Škola je sadržavala sljedeće razrede: pripremni razred, prvi razred, drugi razred, treći razred, tečaj za tamburaške dirigente. Svaki razred trajao je jednu školsku godinu. Primljen je mogao biti svatko tko je imao volje i glazbenog dara. Školom upravlja školski odbor imenovan po upravnom odboru Slavonskog tamburaškog društva *Pajo Kolarić* u Osijeku. Na prijedlog školskog odbora, upravni odbor STD *Pajo Kolarić* postavlja i nastavnički kadar.

U školskoj godini 1959./60. Narodna muzička škola *Pajo Kolarić* imala je samo pripremni odjel te su učenici polazili samo tri predmeta, a to su: Teorija muzike sa *solfeggiom* 1, Uvod u povijest tambure i Početne vježbe na tamburi. Upravni odbor Slavonskog tamburaškog društva *Pajo Kolarić* u Osijeku ponosan je na uspjeh svoje narodne škole što je uspio bez ičije pomoći formirati i postaviti temelje prvoj – tamburaškoj, narodnoj muzičkoj školi u našoj zemlji.

Može se zaključiti da su oni započeli zamašnu akciju školovanja tamburaških kadrova. Otvaranjem tamburaških škola otvarali su nove perspektive i mogućnosti za većih dostignuća i kvalitetnijeg izvođenja zahtjevnijih tamburaških kompozicija.

No, nije stalo na tome. Godine 1959. realiziran je prvi ljetni tečaj zborovođa, dirigenata i početnika. Tečajevi su kroz godine organizirani diljem obale u vrijeme ljetnih praznika te će se u radu istaknuti tečaj održan na Cresu iste godine. Neke općine došle su do zaključka da je takav način školovanja prilično jeftin i brz način dolaženja do stručnog muzičkog kadra. Predavače je plaćao Savez, dok su polaznici sami plaćali pohađanje tečaja. Intenzivno su radili na tome da bi polaznicima osigurali smještaj i prostor za boravak te vježbanje s obzirom na to da su iznimno cijenili odaziv polaznika, koji su ipak svoje slobodno vrijeme odvojili za učenje i usavršavanje na području tambure. To su prepoznali i polaznici Makedonije, koji su stečena znanja nastavili primjenjivati u svojoj praksi te su razvili uspješna društva, a rezultate njihove upornosti i rada mogu se vidjeti i danas. Organizatori tečaja potrudili su se ponuditi mnoštvo literature i instrumenata koje su mogli koristiti na tečajevima, no imali su mogućnosti i kupnje istih te su time postigli rasprostranjenost i daljnje razvijanje interesa za tamburu, koje se prenosilo diljem zemlje, a i šire.

Polaznici muzičkog tečaja predložili su Upravi da se u listu *Tamburaška glazba* povremeno objavljuju stručna uputstva s primjerima za aranžiranje lakših kompozicija, pjevačkih zborova te partitura za tamburaške sastave. S obzirom na to da su primijetili da među dirigentima vlada veliki interes za obrađivanjem zborskih kompozicija za tamburaške orkestre, redakcija lista organizirat će dopisnu školu za aranžiranje za tamburaške orkestre. Redakcija lista također otvara mogućnost da tko god odluči aranžirati zborske kompozicije u tamburaške, svoj rad može poslati redakciji koja će iste proslijediti stručnoj komisiji, koja će ga eventualno popraviti te vratiti autorima s ciljem stvaranja što većeg broja kvalitetne literature.

Slika 5. Sudionici tamburaškog tečaja na Cresu

Ovo će se poglavlje završiti osvrtom na skupštinu Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku, koja je održana 19. listopada 2001. godine. To je ujedno i prva održana skupština nakon obnoviteljske skupštine 14. svibnja 1996. Toga datuma, prigodom održavanja XIX. festivala hrvatske tamburaške glazbe, predstavnici sa četrnaest članica (tamburaških društava i orkestara) iz svih dijelova Hrvatske, održali su obnoviteljsku skupštinu. Na konstituirajućoj sjednici Predsjedništva za predsjednika Saveza izabran je Julije Njikoš, koji je s nekoliko prigodnih riječi otvorio Skupštinu.

Na skupštini je donesena i programska orijentacija, s naglascima za konstruktivnu raspravu:

1. HTSO nastaviti će organiziranje Festivala Hrvatske tamburaške glazbe
2. Pokrenuti izdavanje časopisa *Hrvatska tamburica* i okupiti stručnjake, skladatelje i dirigente s područja tamburaške glazbe
3. Sačiniti precizan i sustavan plan i program stručnog usavršavanja tamburaških orkestara
4. Osigurati poslovni prostor i ostale uvjete za optimalni rad HTSO-a u Osijeku

5. Precizno utvrditi načine i izvore financiranja djelatnosti HTSO-a, a pogotovo Festival hrvatske tamburaške glazbe
6. Uspostaviti dobru i efikasnu suradnju i komunikaciju s tamburaškim društvima i orkestrima
7. Raditi na proširenju broja članica saveza
8. Razmotriti odnose s Hrvatskim saborom kulture

Kroz navedene točke može se zaključiti da su to bili važni zaključci i ideje na obnoviteljskoj skupštini 1996. godine, tada tamburaška glazba još nije doživjela svoj vrhunac stvaralaštva te uz puno rada, kao i sada, teži se k još većoj afirmaciji tamburaške glazbe.

4.1. JULIJE NJIKOŠ

Slika 6. *Julije Njikoš*

Jedini i veličanstveni Julije Njikoš, inicijator i realizator svih akcija vezanih uz Festival tamburaške glazbe, osoba oko koje se sve odvijalo i koja je svim segmentima organizacije usmjeravala i „dirigirala“. Festivalu je posvetio cijeli životni vijek, uvijek vođen ljubavlju prema tamburi. Najviše se može zahvaliti njemu što je tambura danas ravnopravna ostalim instrumentima, što se jedina izdiže iz narodnih instrumenata i što je doživjela toliki uspon, neopisiv riječima. Julije Njikoš naveliko je poznat kao skladatelj, dirigent, muzikolog, aranžer, član Predsjedništva i član Umjetničkog odbora, glavni urednik glasila *Hrvatska Tamburica*, predsjednik Hrvatskog tamburaškog saveza, predsjednik Stručnog povjerenstva za natjecanje tamburaških orkestara te glavni inicijator za pokretanje Festivala tamburaške glazbe.

“ *Njegovo djelo zahtjeva znanstvenu obradu jer je njegovo djelo veliko i uspješno.* “²

Julije Njikoš rođen je 9. travnja 1924. godine u Osijeku, gdje je kao dijete zavolio tamburicu, učio glazbu, kasnije se usavršavao u Zagrebu, gdje je i živio od 1968. godine. Počeo je kao mladi tamburaš u orkestru osječkih grafičara *Tipograf*, ali je ubrzo, s dvanaest godina, stao pred orkestar kao dirigent. Kao urednik narodne muzike Radija Osijeka, 1951. godine osniva Tamburaški orkestar Radija Osijeka, koji je pod njegovom palicom djelovao sve do premještanja na radio stanicu Zagreb, 1989. godine. Znanje dirigiranja stekao je i dirigirajući tamburaškim orkestrom STD *Pajo Kolarić*, čije je društvo i osnovao 1954. godine.

Težnja i ideja bila mu je da tamburaška glazba ne služi samo zabavi i razonodi, nego da se dokaže i probije na umjetničkoj sceni. Ta ga je zamisao dovela do ideje da STD *Pajo Kolarić* organizira Festival hrvatske tamburaške glazbe sa sjedištem u Osijeku. Godine 1961. ostvario je osnivanje Festivala uz podršku tamburaških stručnjaka te je iste godine održan prvi Festival. Julije Njikoš imenovan je predsjednikom programsko-umjetničkog savjeta, te tu dužnost obavlja dugi niz godina. Sa sigurnošću može se reći da je zaslužan za rezultat i razvoj ove kulturne manifestacije. Skladao je mnoga djela za tamburaške orkestre te dirigirao mnogima, napisao mnoge članke i priloge za knjižicu Festivala.

S obzirom na to da se njegova brojna djela i danas izvode diljem svijeta, svrstavamo ga među najplodnije hrvatske skladatelje djela za tamburaške orkestre. Njegova djela ocjenjivana su prvim nagradama, zlatom, srebrom ili brončanom plaketom Tambura Paje Kolarića. Opus njegovih skladbi veoma je raznovrstan i opširan, pogotovo što se tiče oblika, ali ipak, Slavonija je nepresušno vrelo njegove inspiracije koja je utkana u prelijepim melodijama kantata, suite, veselim predigramama koncertnih kola, ciklusu rapsodija među kojima je potrebno istaknuti sljedeće: *Slavonska rapsodija*, *Legenda o tamburici*, *Podravska rapsodija*, *Posavski zvuci*, *Miholjačko selo*, *Zagorska rapsodija*, *Žetva*, *Rapsodija*, *Bunjevačka grana* i mnoge druge.

²*Hrvatska tamburica*, članak br. 2 (2001.), U susret obljetnici 40 godina festivala, prof. Marija Vukelić, str. 9.

Slika 7. Partitura Slavonske rapsodije skladatelja Julija Njikoša

Skladao je i mnoge pjesme na stihove lirike i naših pjesnika od koju su mu najpoznatije: *Moj je lola nane jedinac, Diko moja, Moje zlato su'vo, Oko moje garavo, Pala rosa svuda po sokaku, Šokački notturno, Zlataru su obukle ravnice, Klasje, Vesela je Šokadija, Iz zemlje sam čestitih Hrvata* i druge. Rodnom Osijeku posvetio je ciklus pjesama skladanih na stihove Drage Britvića: *Kod Bijele lađe, Tri ruže, Ponoćni svirači, Zlatni danci*. Zavidan je i njegov opus koncertnih djela: *Koncert za brač i tamburaški orkestar u G-duru, Moderato cantabile za brač i tamburaški orkestar, Sabini u spomenar – glazbena slika za brač i tamburaški orkestar, Andante cantabile za bisernicu i tamburaški orkestar, Alegro – sostenuto – vivace za bisernicu i tamburaški orkestar u G-duru, Koncertni uvertire Stari graničar, Svečana uvertira i blagdan, suite Slavonijom ravnom, Elegija o Lisinskom, Intermezzo Izgubljena nada, Romanca u G duru, Vesela bečarska rapsodija za muški zbor i orkestar* i mnoga druga.

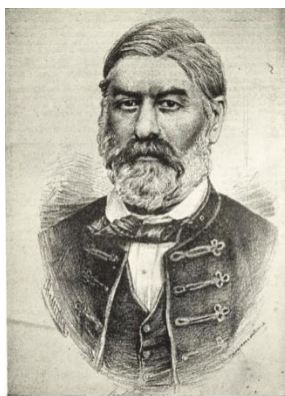
Slika 8. Partitura kompozicije Romanca u G duru, skladatelja Julija Njikoša

Tambura i tamburaštvo bili su put i način da izrazi svoje domoljublje i onda kada je bilo zabranjeno. Uz skladateljsku djelatnost, Julije Njikoš naš je poznati melograf i muzikolog, tijekom više od pola stoljeća djelovanja zapisao je oko četiri tisuće narodnih pjesama, kola i poskočica, priča iz narodnog života. Kao komentator i urednik narodne glazbe na radio postajama u Osijeku i Zagrebu, gdje je u to vrijeme radio, Njikoš je folklor drevne Slavonije, Baranje i Srijema prezentirao u mnogim radio emisijama, koje su po originalnosti i umjetničkoj obradi bile nagrađivane.

Na svom plodnom stvaralačkom putu od pet desetljeća, Julije Njikoš „isklesao“ je svoj posebni stil, uvijek u dosluhu s prošlošću, koju je zaštitio od zaborava. Opus je njegova stvaralaštva ogroman, nepobitno je ostavio veliki utjecaj na razvoj hrvatske tamburaške glazbe te kao takav ima osigurano mjesto u povijesti kulturne baštine naše domovine.

Za izniman i dugogodišnji rad Julije Njikoš primio je mnoštvo nagrada, od kojih zaslužuju biti istaknute: Nagrada grada Osijeka 1971. godine; Strossmayerova nagrada 1973. godine; Pečat općinske skupštine grada Osijeka 1985. godine; Zlatna plaketa općine Donji Miholjac 1986.godine; Zlatna plaketa i posebno priznanje Hrvatskog društva skladatelja 1998. godine; nagrada Zlatne jabuke – Vinkovačke jeseni 1999. godine. Zlatni grb grada Osijeka 1999. godine; nagrada Osječko-baranjske županije za životno djelo 2003. godine; nagrada Porin za životno djelo 2010. godine; godišnja nagrada *Franji Hanaman* Općine Drenovci 2010. godine.

4.2. PAJO KOLARIĆ (STD *PAJO KOLARIĆ*)

Slika 9. *Pajo Kolarić*

Pajo Kolarić začetnik je zbornog tamburaštva u Hrvatskoj. Rođen je 17. siječnja 1821. godine u Osijeku. Završio je šest godina opće gimnazije u Osijeku. Zbog nedostatka novca nije mogao nastaviti svoje školovanje te je 1840. godine zaposlen kao gradski kancelar.

Kolarić je bio veliki veseljak, vješt pjevač s lijepim i čvrstim bariton glasom te izvrstan tamburaš. 1847. godine Pajo Kolarić osnovao je svoje tamburaško društvo, koje se sastojalo od šest članova. U svoje doba Pajo Kolarić skladao je mnoga djela i pjesme koje su imale brojnu publiku i cijenjenost te prepoznatost njegove kvalitete pisanja i skladanja, bio je voljen u svome rodnome gradu. Od pjesama koje je u to doba skladao i čije je tekstove uglazbio, valjalo bi istaknuti: *Od sada, draga, tebe ljubiti ne ću, Zašto, dragi, zlobu tajnu provodiš?, Kako može duša tvoja jedan dan bit' bez mene?, Vidiš, draga, lice moje, Da znaš pravo srce moje., Ta, što si se podbočila?, Radi tebe ja na kocku stavio sam., U kavanu dodjoh, pred aduta sjedoh., Potlam podne ode tata, pa ode mama., Šetao sam se gori doli po zelenoj bašči.* - napjev popjevke Lisinskog upotrijebljene su u ovoj pjesmi, *Tko je srce u te dirno* – također, Kolarić je upotrijebio napjev narodne njemačke popjevke, a tekst Petra Preradovića. *Radi tebe ja na kocku stavio sam* Kolarić je napisao u zanosu zabranjene ljubavi, tekst je posvećen Katici Pinterović, kćeri imućnog sapunara. Njezini roditelji nikako nisu dopustili da se Katica uda za Paju. Pajo Kolarić zaslužan je za veliki razvoj tambure jer je svojim umijećem skladanja i vođenja tamburaškog zbora potaknuo mnoge druge glazbenike na istraživanje i proučavanje tambure. Sve navedene pjesme svirao je i sam Kolarić sa svojim tamburašima. Uz te pjesme širila se i popularnost Kolarićevih tamburaša. Tako je tambura sebi kročila put i u druge krugove tadašnje intelektualne generacije. Kolarić je preminuo u Osijeku 14. studenoga 1876. Svoj imetak ostavio je u prosvjetne i dobrotvorne svrhe.

Nakon Kolarićeve smrti dugi niz godina vodila se inicijativa za osnivanjem društva pod imenom Slavonsko tamburaško društvo *Pajo Kolarić* te je 1954. godine u Osijeku i osnovano. Voditelj društva i dirigent u početku bio je Julije Njikoš, a nakon njega izmijenilo se još nekoliko dirigenata. Najduže je orkestrom ravnao dirigent Dragutin Stivaničević. Društvo Paje Kolarića ima vlastitu tamburašku školu u trajanju od četiri godine za male sastave, dječji i seniorski orkestar te vokalne skupine i soliste. STD *Pajo Kolarić* i danas djeluje s istom idejom da potiče razvitak novog glazbenog stvaralaštva, a u tome je također dugi niz godina vodeća u regiji, odnosno i u Hrvatskoj i u bivšoj državi Jugoslaviji. Cjelokupna je društvena aktivnost dokumentirana u nekoliko bogato ilustriranih društvenih monografija, koje su se objavljivale povodom svake važnije obljetnice. STD *Pajo Kolarić*

bio je inicijator i jedan od osnivača Festivala Hrvatske tamburaške glazbe. Orkestar je gostovao diljem Europe, u Kanadi i Sjedinjenim Američkim Državama, a iz njihove škole poteklo je mnogo vrsnih tamburaša. Osvojio je više festivalskih nagrada i snimio nekoliko nosača zvuka. Svira se na tamburama kvartnog A-E sustava. Kroz dugi niz godina djelovanja društva *Pajo Kolarić* glazbeno je odgojeno i obrazovano više od dvije tisuće glazbenika. Nastavila se je bogata i duga tradicija osječkog orkestralnog tamburaštva. Današnji su vodeći članovi društva: profesor Marko Sesar koji vodi školu tambure, profesor Miloš Grubić koji vodi juniorski orkestar, a mušku i žensku pjevačku skupinu te seniorski orkestar vodi profesor Dragutin Stivaničević. STD *Pajo Kolarić* danas broji oko 150 aktivnih članova. Predsjednik je saveza Denis Škugor, jednoglasno izabran 27. travnja 2019., dopredsjednici su Robert Kudeljnjak i Saša Podbarac, a za tajnicu je izabrana dotadašnja tajnica Danijela Šandor.

Slika 10. Članovi tamburaškog orkestra STD „Pajo Kolarić“ u Osijeku

4.3. JOSIP ANDRIĆ

Slika 11. Dr. Josip Andrić

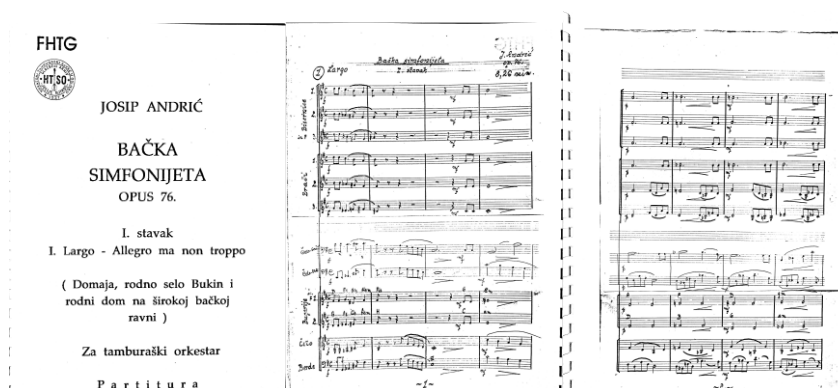
Dr. Josip Andrić rođen je u selu Bukinu 14. ožujka 1894. Njegov talent za glazbu pokazao se već u drugom razredu. U tamburaški orkestar i tamburaštvo uveo ga je tadašnji zborovođa đачkog tamburaškog orkestra požeške gimnazije *Bisernica*, đak Dragan Korenić. 1909. godine tada mladi Andrić sklada svoju prvu kompoziciju, nadjenuvši joj ime *Proljetna pjesma*, koju njemu u čast izvodi tamburaški orkestar *Bisernica*. Motivi pjesme i narodnih duh odakle je preuzimao ideje s područja su u kojima je dr. Andrić živio ili stekao neka životna iskustva: od njegove Bačke i Bukina, pa sve do Požege, gdje je kao gimnazijalac stekao svoje znanje i započeo glazbeno stvaralaštvo. Poslije drugog svjetskog rata dr. Andrić sakupljao je i zapisivao dvanaest godina narodne melodije iz svih bačkih mjesta u kojima žive Šokci i Bunjevci, od toga broji se 1300 narodnih melodija. U razdoblju između 1912. i 1956. godine dr. Andrić napisao je i stvorio oko 125 novih kola i 80 pjesama na svoje i narodne stihove. To doba je bilo najplodnije doba Adrićevog stvaralaštva. Svako kolo bilo je karakteristično i imalo je naziv po gradovima ili krajevima, neke je važno spomenuti: *Brođansko kolo*, *Bukinsko kolo*, *Plavanjsko*, *Monoštorsko*, *Samoborsko*, *Subotičko*, *Novosadansko kolo* i brojna druga kola. Također, napisao je još jednu zbirku od 25 kola s imenima raznih mjesta Srijema. Neke od njih su: *Šarengradsko* i *Morovačko kolo*, *Šidsko*, *Iločko*, *Mitrovačko*, *Tovarničko*, *Vukovarsko* i mnoga druga kola, također je napisao kola raznih mjesta Slavonije od kojih će se navesti: *Osječko*, *Požeško*, *Brodsko*, *Valpovačko*, *Donjomiholjačko*, *Rokovačko* i još neka kola.

Dr. Andrić budno je radio na tome da tambura ima što više svoje izvorne literature, vođen Canićevom idejom da svaki instrument vrijedi toliko, koliko za njega ima kvalitetne izvorne glazbene literature. Sve je više skladao nova djela te je u razdoblju od 1910. do 1918. godine nastao niz koncertnih skladbi za orkestar, a to su: *Morovičke suite opus 2 (1910.)*, *Večernjerapsodije opus 23 (1911.)*, suite *Balkanska zora opus 19 (1912.)*, idiličke rapsodije *Na bunaru (1914.)*, *Srijemske rapsodije opus 37 (1914.)*, *Pastoralnog pentagrama opus 49. (1917.-1956.)* i suite *S prozora moje mladosti opus 46 (1918.)*.

U razdoblju stvaranja suita otac mu nije omogućio upis na konzervatorij tako da dr. Andrić završava sveučilišta nauke u Pragu, Innsbrucku i Zagrebu, gdje je apsolvirao na Pravnom fakultetu 1917. godine, a za doktora prava promoviran je 28. veljače 1920. godine. 1937. godine u Osijeku osniva se Hrvatski tamburaški savez, u kojemu je dr. Josip Andrić vodio i bio na dužnosti potpredsjednika te kasnije i predsjednika Saveza. U čast i spomen Saveza te njegovog osnutka, dr. Andrić skladao je uvertiru - koračnicu *Raspjevanom Slavonijom*.

Slika 12. Partitura uvertire – koračnice *Raspjevanom Slavonijom* skladatelja Josipa Andrića

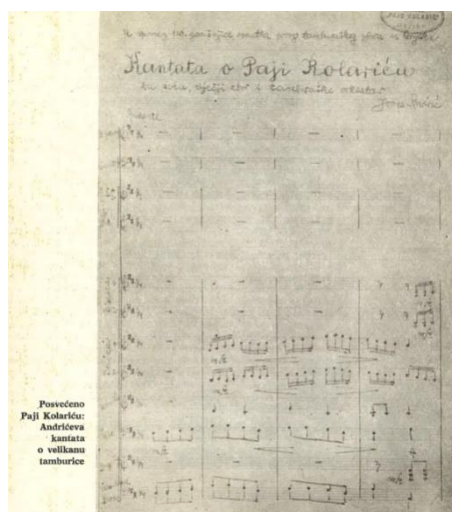
Planovi za tamburaške filharmonije i orkestre bili su da se djela izvode u duhu simfonijskog karaktera pa je 1939. godine nastala *Bačka Simfonijeta opus 76*, rađena po simfonijskom obliku: I. stavak pisan je u sonatnoj formi s prikazom rodnog doma i kraja, II. stavak trodijelnog je oblika, dok je III. stavak plesnog karaktera kroz slike njegove radosti i misli prema Bačkoj. Završni je IV. stavak, u formi ronda kao himne radosti.

Slika13. Partitura kompozicije *Bačka Simfonijeta op.76* skladatelja Josipa Andrića

Prve koncertne elegije u tamburaškoj glazbi skladao je dr. Josip Andrić 1940. Godine. Prva elegija pod nazivom *Šokačka elegija opus 83*. posvećena je skladateljevu rodnu selu Bukinu u Bačkoj. 1943. godine napisao je još jednu elegiju koju je posvetio bunjevačkim salašima, a zove se *Bunjevačka elegija opus 43*. Na području crkvene glazbe napisao je Andrić više od pedesetak skladbi, počevši od opusa 4 – *Ave Maria* za sopran, mješoviti pjevački zbor i orgulje. Dr. Andrić pisao je i skladbe za klavir, a ističu se *Bačka sonatina opus 107*, *Subotičke impresije opus 112*. sa staccima: *Sunce nad torjem gradske kuće*, *Radost ide subotičkim ulicama*, *Na bajskom groblju*, *Subotičko veče*, *Na bunjevačkom prelu* te *suita Bukin opus 183*, sa staccima: *Čežnja za rodnim selom*, *Pred rodnom kućom*, *Sokak moga djetinjstva*, *Na majčinom grobu* i *Radost rodnog sela*. Na programu Radija Zagreb pojavila se njegova prva kantata 1948. pod nazivom *Žetelačka*, koja je bila pokretač nastanka prve Andrićeve bunjevačke opere *Dužijanica*. Godinu kasnije nastaje jedno od najboljih Andrićevih djela, a to je kantata *Šokački svatovi opus 182*.

Pred sam IV. festival tamburaške glazbe dr. Andrić na izdisaju je napisao i posvetio jedno djelo Paji Kolariću, osnivaču prvog tamburaškog zbora u Osijeku. Kantata se zvala *Kantata o Kolariću* za sopran, bariton, dječji zbor i tamburaški orkestar, a to se zbilo godine 1967.

Slika 14. *Partitura Kantate o Paji Kolaricu skladatelja Josipa Andrića*

4.4. FRANJO KSAVER KUHAČ

Slika 15. *Franjo Ksaver Kuhač*

Franjo Ksaver Kuhač rođen je u Osijeku 20. studenog 1834. Prvi hrvatski muzikolog i melograf, glazbenu izobrazbu stekao je u Pešti, a bio je učenik Franza Liszta. Diplomirao je 1858. godine te se poslije toga posvetio glazbi i melografiji, već u dvije godine sakupio je i zapisao 600 narodnih melodija. Obišao je sve južnoslavenske države u želji sakupljanja narodnih melodija i proučavanja narodnih glazbala. Sakupio je oko 5000 narodnih melodija, od kojih je 1600 za vrijeme svoga života izdao, a 400 narodnih melodija izdala je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, nakon njegove smrti u redakciji Božidara Širole. Temelj naše melografije čine tih 2000 tiskanih Kuhačevih narodnih popijevki, koje su se počele izdavati 1878. godine. Kuhač je za života bio glavni autoritet u temeljnim pitanjima tambure i razvoja tambure. Na svim važnim događajima vezanim uz tamburu Kuhač je prisustvovao kako bi iznio svoj sud o tome. 1907. godine održan je prvi tamburaški kongres u Zagrebu na kojem je

Franjo Kuhač bio prisutan. Posvetio je osobitu pozornost tamburi i proučavanju tambure, a o tome govori njegov rad na studiju Jugoslavenske akademije 1887. godine. O tamburi je više puta pisao i aktivno utjecao na njezin razvoj. Mnogi su crpili ideje iz Kuhačevih zbirki narodnih pjesama za svestrane potrebe glazbenog života u društvenom, kulturnom i školskom radu. *Osječki galop* skladba je Franje Kuhača u kojoj je tonski zapisao radnju sjednice Gradskog zastupstva 1864. godine, na kojoj se vodila žestoka borba za uvođenje hrvatskog jezika te otpor protiv njemačkog jezika. Glavnu riječ imao je Pajo Kolarić u borbi za uvođenje jezika, a tu je ulogu i događaj Kuhač skladao te tonovima prenio cjelokupnu sliku sjednice.

Slika 16. Partitura kompozicije *Osječki galop* skladatelja Franje Ksavera Kuhača

5. NASTANAK FESTIVALA TAMBURAŠKE GLAZBE (FTG JUGOSLAVIJA)

U razvoju kulture i kulturnih dostignuća grada Osijeka, svoje skromno mjesto zauzima i Festival hrvatske tamburaške glazbe. Festival se smatra jedinstvenom manifestacijom amatera jer traje već pune 42 godine, ne gubeći kontinuitet ni za vrijeme Domovinskog rata.

Godine 1958. među stručnjacima i ljubiteljima tamburaške glazbe rodila se ideja da bi tambura kao najrasprostranjenije narodno glazbalo trebalo zauzeti dostojnije mjesto u razvoju glazbene kulture

općenito. Na okupljanju u Novom Sadu na kojemu su prisustvovali stručnjaci tamburaške glazbe cijele bivše Jugoslavije, prihvaćena je ideja o razvoju i promicanju tamburaške glazbe. Uz ostale predavače, bitan govor održao je mladi perspektivni dirigent Julije Njikoš, čije su ideje o razvoju tamburaške glazbe bile prihvaćene. Julije Njikoš istaknuo je vlastito mišljenje da se jedini napredak tamburaške glazbe može ostvariti izvođenjem kvalitetne koncertne literature, a u tome ga je podržao glazbenik i dirigent Sava Vukosavljev, koji je uz to smatrao i da se takvim, perspektivnim orkestrima treba pružiti i omogućiti češće sudjelovanje na manifestacijama.

Tom prigodom bilo je riječi i o mnogim drugim problemima koji su tada pratili tamburašku glazbu. Neki od istaknutih problema bili su osjetni nedostatak voditelja i dirigenata, siromašna tamburaška literatura, manjak udžbenika i priručnika, jedinstveno nazivlje za tamburu te školovanje tamburaša. Od svih istaknutih ideja i prijedloga, najviše je izgleda imao prijedlog tajnika društva SDT *Pajo Kolarić* iz Osijeka, Stjepana Njikoša o osnutku Festivala Tamburaške glazbe. Za sjedište Festivala predložen je i prihvaćen grad Osijek, kao grad s najdužom tradicijom tamburaške glazbe, još od davne 1847. godine kada je gradski senator Pajo Kolarić osnovao prvi tamburaški sastav te učinio prvi korak promicanja zbornog (skupnog) muziciranja.

Ovim sastankom rođen je Festival Tamburaške glazbe (Jugoslavije) sa sljedećim ciljevima: borba za afirmaciju tamburaške glazbe, jačanje i održavanje stvaralačke djelatnosti, unaprjeđenje muziciranja na tamburama, izvođenje vrijednih glazbenih dijela za tamburaške orkestre, češće okupljanje skladatelja, dirigenata, glazbenih pedagoga i kulturnih radnika te vrednovanje i ocjenjivanje tamburaške literature.

Na kraju sastanka složili su se da se takvi sastanci održavaju svake godine te je izabran odbor za pripremu materijala za pokretanje i osnivanje Saveza tamburaških društava Jugoslavije. U odboru su se nalazili: Josip Andrić (Zagreb), Milan Bokan (Banja Luka), Janko Hočevar (Ljubljana), Slavko Janković (Zagreb), Julije Njikoš (Osijek) i Sava Vukosavljev (Novi Sad).

NOVOSADSKI DOGOVOR: Julije Njikoš, Janko Hočevan, Josip Eđed, Stjepan Njikoš, Sava Vukosavljev, Ivan Plasaj i dr. Josip Andrić poslije dogovora o osnivanju festivala
Foto: dr. Josip Andrić

Slika 17. Novosadski dogovor: *Julije Njikoš, Janko Hočevan, Josip Eđed, Stjepan Njikoš, Ivan Plasaj i dr. Josip Andrić nakon dogovora o osnivanju festivala*

Tijekom pisanja ovog rada proučena je bogata dokumentacija tiskana i objavljena u programskim knjižicama Festivala u kojima su najavljeni i registrirani svi festivalski programi. Rijetko viđena festivalska produkcija ostavila je bogati fundus koncertnih skladbi za tamburaški orkestar, koji je prvu javnu izvedbu imao upravo na ovom festivalu. Hrvatski su skladatelji, kako brojem djela, tako i njihovom umjetničkom vrijednošću, već u startu manifestacije bili superiorni ostalima.

Festival se do 2002. godine može podijeliti u tri vremenska razdoblja:

1. I. – V. festivala (1961. – 1970.)
2. VI. – XVI. festivala (1972. – 1989.)
3. XV. – XXV. festivala (1991. – 2002.)

U prvom je razdoblju festival više imao ulogu smotre jer nije bilo natjecanja, nagrada, selekcija ni rangiranja. Sudjelovali su samo orkestri odraslih u želji da se izvede što više novih djela i da bi istaknuli nove kompozitore. Tu je praksu podržavalo i zagovaralo Slavonsko tamburaško društvo *Pajo Kolarić* kao jedan od utemeljitelja Festivala. U tom razdoblju orkestri su prema prepozicijama u programu morali sadržavati jednu novu skladbu, a naručivali su je od skladatelja koji su imali praižvedbe na prijašnjim festivalima. To će pravilo vrijediti u svima narednim godinama. Velika novina toga doba koja zaslužuje biti istaknuta bila je praižvedba *Koncerta za klavir i tamburaški orkestar u G duru* Borisa Krnica. Skladba je oblikovana trostavačno na način klasičnog sonatnog oblika s brzim stavkom (*Allegro quasi vivace*), drugim polaganim i raspjevanim stavkom (*Andante cantabile*) i trećim brzim stavkom (*Vivace*). Klavir je uz tambure upotrebljavan i ranije, ali ne u ovolikoj mjeri, tehnički i interpretacijski, zahtjevnoj skladbi.

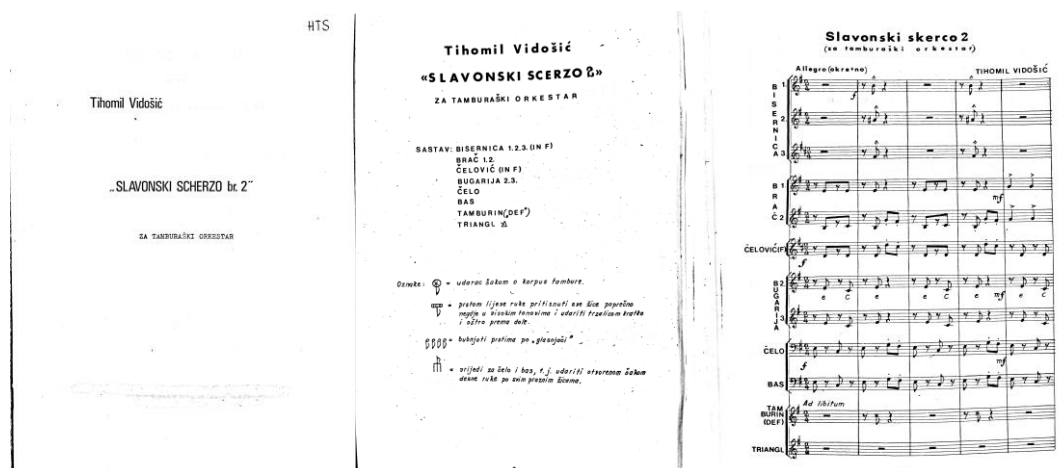

Slika 18. Partitura Koncerta za klavir i tamburaški orkestar u G duru skladatelja Borisa Krnica

U drugom razdoblju festivala sudionici natjecanja pravo na sudjelovanje stječu tako da zadovolje zahtjeve na prednatjecanjima, republičkim ili regionalnim manifestacijama ili audicijama. Uz orkestre odraslih, pojavljuju se i dječji orkestri i izdvajaju u posebnu kategoriju. Sudionici se opredjeljuju na natjecateljski ili manifestacijski dio festivala. Pored festivalskog odbora, koji je bio naručitelj novih skladbi još samo na VI. festivalu, nove skladbe naručuju i sami orkestri prema propozicijama i uvrštavaju ih u svoj natjecateljski program. Od velike važnosti bila je komunikacija dirigenta i skladatelja, počevši od izraženih želja naručitelja pa do pitanja autora i sve do izvedbe. Neki od skladatelja su: Bradić, Lovro Županović, Branko Rakijaš, Josip Kaplan, Adalbert Marković, Igor Kuljerić, Ivo Josipović, Pero Gotovac, Tomislav Uhlik i drugi.

Zanimljivo je da su pri naručivanju novih skladbi dirigenti sami birali teme, naslove i sadržaje prema vlastitim afinitetima i uglavnom su težili suvremenijem skladateljskom pristupu i novim glazbenim formama što im je omogućilo bliske susrete s autorom te su stvarali vlastita iskustva i proširivali već stečeno znanje.

Nije na odmet istaknuti skladatelja Tihomila Vidošića, koji je u tamburaški glazbu uveo značajne promijene koje je bilo potrebno i objasniti. Naime, partiture su sadržavale zvučne efekte, šumove i ritmove koji su se na drukčiji način bilježili u modernoj glazbi. Tihomir Vidošić bio je skladatelj koji je spajao tradiciju i moderni stil koji je baziran na mnoštvo udaraljki (tamburin, triangel, zvonilo, doboš, bongo bubnjevi). Obožavao je sinkopirane ritmove, dinamičke obrate i bogate harmonije, što je i vidljivo u njegovim djelima. Poznatija su mu djela *Slavonski scherzo br. 2 za tamburaški orkestar*, *tamburin i triangel*, *Samoborski ples za orguljice*, *tamburaški orkestar*, *tam tam*, *dva bongosa i tamburin*.

Slika 19. *Partiura Slavonskog scherza br. 2 za tamburaški orkestar, tamburin i triangel skladatelja Tihomila Vidošića*

Nakon njegov smrti skladbe su ostale zapamćene te ih i dalje možemo pronaći u programskim knjižicama festivala.

Od VII. do XVI. festivala scenom se proteže spoj različitih plesnih ritmova: od tipične glazbe istarskog idioma na izmjeničnim cjelostepenim i postepenim intervalima i paralelnih terci na arhaične plesove bosansko-posavskog folklora građenih od četiri tona kromatskog niza do tipične varoško-primorske melodije u trodijelnoj mjeri.

Adalbert Marković još je jedan veliki skladatelj koji ima svoje mjesto u razvoju Festivala, kao dominanta i autorska osoba koja svoje prethodnike nadmašuje brojem napisanih skladbi, raznovrsnošću tematske građe, serioznošću opusa i brojem osvojenih nagrada. Sve što je skladao vezano je uz sadašnjost pa slušatelju pruža zadovoljstvo svojim poemama, pastoralama, rondu, solo popijevkama, suitama i tako dalje. Kao iskusni pedagog, glazbu je namijenio i pripremio prema određenom uzrastu i mogućnostima orkestra i natjecateljskih kategorija. Lucidnošću i lakim idejama zaslužio je da se treće razdoblje naziva erom Adalberta Markovića. Uz sve navedeno, zajedno s ostalim kolegama, Perom Gotovcem i Nikšom Njirićem, temeljito ublažava manjak skladbi za dječje orkestre skladanjem djeci primjerene i umjetnički vrijedne skladbe. Mlada generacija skladatelja zauzima svoje mjesto i vlada scenom od XXII. festivala, a pripadaju joj: Krešimir Seletković, Sanja Drakulić, Davor Bobić, Pero Gotovac i Srećko Bradić. Uključivanje mladih, u određeno vrijeme i akademski obrazovanih skladatelja, pojačalo je i stvorilo konkurenciju te osvježilo festival autorskim imenima, novim naslovima, suvremenijim idejama i djelima.

5.1. PRVI FESTIVAL TAMBURAŠKE GLAZBE

Prvi festival održan je 23. i 24. travnja 1961. godine u Osijeku i bio je događaj prvog reda, kako po specifičnosti sadržaja, tako i po masovnosti izvođača, a posebno po ideji da glazba spaja ljude i narode.

Slika 20. Naslovna stranica I. festivala tamburaške glazbe Jugoslavije 1961. godine.

Bilješke o I. festivalu svjedoče da je sudjelovalo 328 tamburaša, 112 članova pjevačkih zborova i solista. Nastupili su orkestri i zborovi iz Zagreba, Osijeka, Splita, Sremskih Karlovca, Rijeke, Đakova, Celja, Banja Luke, Nikšića, Subotice i Novog Sada, što govori o velikoj potrebi i zainteresiranosti za manifestaciju ovakvog tipa.

Za održavanje I. festivala zaslužan je festivalski organizacijski odbor, u sljedećem sastavu: Đuro Brezovski (predsjednik), Stjepan Njikoš (tajnik), Josip Košaroš (blagajnik) i članovi odbora: Josip Matijević, Julije Njikoš, Sava Vukosavljev, Adam Šrajber, Rudolf Pelcer i Ivan Obrtlik.

Duro Brezovski - predsjednik, Stjepan Njikoš - tajnik i Joža Košaroš - blagajnik; I. festival tamburaške glazbe 1961. godine

Slika 21. Duro Brezovski, Stjepan Njikoš i Joža Košaroš, I. festival tamburaške glazbe 1961. godine

Među navedenim članovima najviše se ističe i neosporno prvo mjesto zauzima muzikolog, skladatelj i dirigent Julije Njikoš koji je Festival osnovao, stvarao i unaprijedio.

Slika 22. Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku I. festival tamburaške glazbe, Julije Njikoš, Šokadija, kantata – Festivalski tamburaški orkestar

Svi festivali su bili prožeti težnjom k afirmaciji tambure kao glazbala i napretku tamburaške glazbe, iz godine u godinu izvedeći sve teža i zahtjevnija djela koncertnog tipa. Stotine tamburaških orkestara i tisuće tamburaša unaprijedili su tamburašku glazbu sviranjem i natjecanjem za brončanu, srebrnu ili zlatnu plaketu tambura Paje Kolarića.

Slika 23. Zlatna, srebrna i brončana plaketa Tambure Paje Kolarića, Osijek

Iz godine u godinu raste interes za tamburašku glazbu i van granica naše domovine, tako da su na festivalima sudjelovali i mnogi orkestri iz susjednih, ali i dalekih zemalja. Već na drugom festivalu 1962. godine, gost je bio tamburaški orkestar naših iseljenika *Tamburitzans* iz Pittsburgha (SAD) s dirigentom Walterom Kolarom, kojeg upravo tamburica veže uz rodni kraj.

Velike zasluge za uspješne nastupe imaju dirigenti orkestara. Upravo kvalitetno izvođenje programa doprinosi napretku tamburaške glazbe. Kroz proteklo razdoblje dirigiralo je bezbroj dirigenata, pojedinci i po nekoliko puta, među kojima po umijeću i rezultatima bilježimo Julija Njikoša, Savu Vukosavljeva, Željka Bradića, Mihaela Ferića, Rajka Ećimović, Milana Jadrošića, Stjepana Fortunu, Zlatka Fraszkog, Janka Hočevara, Krešu Lukačića, Andreja Jakuša, Dragutina Križanića, Marinu Kopri, Josipa Vušira, Dragutina Stivaničevića, Milku Tomić, Dragutina Korena, Đuru Zarića, Ivicu Tomašića, Rudiku Ergotića.

Skladatelji, dirigenti, tamburaši i članovi Upravnog odbora I. Festivala tamburaške glazbe u Osijeku, nakon završnog koncerta 24. travnja 1961. godine u prostorijama STD "Pajo Kolarić" u Kapucinskoj ulici

Foto: dr. Josip Andrić

Slika 24. Skladatelji, dirigenti, tamburaši i članovi upravnog odbora I. festivala tamburaške glazbe u Osijeku

Dirigenti su prisko surađivali sa skladateljima koji su za orkestre pisali nove skladbe, koje su svoju praiizvedbu i vrednovanje doživjele na samom festivalu. Kako prije festivala nije postojala bogata izvorna tamburaška literatura, umjetnički odbor Festivala preuzeo je odgovornost animirati skladatelje da skladaju djela za tamburaške orkestre, što im je vidno uspjelo.

Vrijednost praiizvedbi ocjenjuje Prosudbeni sud i najbolje nagrađuje brončanom, srebrenom i zlatnom plaketom tambura Paje Kolarića, što znači priznaje i poticaj za daljnje stvaranje. Među nagrađenim skladateljima često su se našla imena Tihomila Vidošića, Branka Rakijaša, Huga Borenića, Save Vukosavljeva, Borisa Krnica, Julija Njikoša, Bože i Zlatka Potočnika, Tomislava Uhlika, Pere Gotovca, Njike Njirića, Emila Cossetta, Josipa Kaplana, Brune Bjelinskog i drugih. Njihova djela skladana su u klasičnom i suvremenom obliku; od simfonijeta, kantata, koncerata za solo glazbalo i orkestar, uvertira, koncertnih plesova, *scherza* idila, elegija i rapsodija sve do obrada narodnih pjesama i plesova.

Polazeći od ciljeva koje si je Festival postavio prigodom osnivanja, s ponosom se može zaključiti da su ti ciljevi ostvareni, tambura je od samice prešla put do orkestralnog glazbala, od narodnih do umjetničkih dometa zahtjevnih interpretacija novih djela. Tambura je u zadnjih 40 godina doživjela pravu metamorfozu u smislu sviranja i stvaranja koncertnih skladbi. Time se tamburaštvo, iako specifično, svrstalo u glazbenu umjetnost uopće.

5.2. ZVUCI PANONIJE

Kada se govori o pjesmama, onda je također vidljiv napredak u vidu revijalne priredbe *Zvuci Panonije*, koja je našla put do srca publike jer je niknula u karakterističnom melosu bogate Panonije. Godine 1972. prvi je puta cijela večer bila posvećena ovoj revijalnoj priredbi. Mnogi su se književnici, pjesnici i skladatelji trudili napisati lijepe pjevne melodije, koje su pohranjene na raznim nosačima, te se može reći da festival tamburaške glazbe već od svog osnutka njeguje ovakvu vrstu glazbene umjetnosti, izvedeći ih na programima koncerata tamburaških orkestara. Vrijednost tih pjesama leži u tome što je četrdesetak pjesama posvećeno gradu Osijeku. Neke su od njih: *Tvrđa*, *Kod Bijele lađe*, *Tri ruže*, *Ponoćni svirači*, *Zlatni danci*, *Mjesečina na Dravi*, *Krežma u noći*.

ZVUCI PANONIJE '72

KOD, BIJELE LAĐE"
(Stihovi: Drago Brivić)
PJESMA ZA GLAS, MJESOVITI PJEVAČKI ZBOR I
TAMBURAŠKI ORKESTAR
Valse moderato Julije Njikoš

Poslušajte pjesmu "KOD, BIJELE LAĐE" sa ploče "Jugoton" 83-22362 - u izvedbi: Dore Gubec, ansambla "Dalmacija" i Fest. tamb. orkestra.

53

Slika 25. *Kod Bijele lađe* kompozitora Julija Njikoša

ZVUCI PANONIJE
1972. G.

FIJAKERIST
ZA BARITON SOLO, MUŠKI VOK ANSAMBL I TAMB. ORKESTAR
STIHOM: VELJA SUBOTIĆ

Grave (sala mortis funebre) GLAZBA: SAVA VUKOSAVLJEV

139

Slika 26. *Fijakerist* kompozitora Save Vukosavljeva

(2)

ZVUCI PANONIJE '76
PIJEVA : VERA SVOBODA
JULIJE NJIKOŠ
PONOĆNI SVIRAČI
STIHOM: DRAGO BRITVIĆ

Prisonite uho na otvorena njedra grada, u travama njegovih parkova, i otkucajima srca, čut ćete glazbu. Tako grad mjeri svoje stoljeće, od Pajinih tambura do ponoćnih svirača - milijunima titraja žica, šapatom od srca u dodir, od dodira u pjesmu.

Pa mi dode da budem ptica, da opet budem trava, da u tebi se budim i u tebi da spavam.

Za glas i tamburaški orkestar

PARTITURA

PONOĆNI SVIRAČI
DRAGO BRITVIĆ JULIJE NJIKOŠ

150

Slika 27. *Ponoćni svirači* kompozitora Julija Njikoša

Zvuci Panonije trajali su do XVI. festivala, kada je ta popularna priredba prestala iz materijalnih razloga. Međutim, organizatori Festivala uspjeli su obnoviti *Zvuke Panonije* 2000. godine na radost festivalske publike. Nastavljajući tradiciju stare gradske popijevke, *Zvuci Panonije* obogaćeni su i govore suvremenim i živim jezikom zahvaljujući svojevremeno novim tvorevinama. Uspjelo se potaknuti pjesničku riječ na ovim područjima koja nastavlja put Paje Kolarića otvaranja mogućnost

široke naklade, uputivši je preko festivalske pozornice do raznih nosača zvuka te tiskom k najširem krugu publike i poklonicima lijepe pjesme.

Brojčani pregled sudionika na devetnaest festivala hrvatske tamburaške glazbe, u razdoblju od 1961. do 1996. godine (35), otkriva neke pojave i činjenice, ponajviše stalan interes i rast sudionika – tamburaša, koji su svoje sposobnosti vrednovali i festivalskim priredbama i s ponosom osvajali nagrade: zlatnu, srebrnu ili brončanu plaketu Tambura Paje Kolarića. U tom vremenu nastupilo je oko 150 tamburaških orkestara i vokalnih sastava i to više puta. Na prvom mjestu stoj STD *Pajo Kolarić* s 23 nastupa, a za njima dolaze TO *Ferdo Livadić* iz Samobora (12).

Posebno se ističe kako je od XI. Festivala rastao veliki interes za sudjelovanje među pionirskim, juniorskim i dječjim tamburaškim orkestrima, tako da je na devetnaestom festivalu nastupilo čak 23 tamburaška orkestra, ili na osamnaestomtom (18), na četrnaestom (16), trinaestom (16) i tako dalje. Kada se ovome pribroje nastupi seniorskih orkestara, onda je XIX. Festival HTG bio najbrojniji jer je u raznim kategorijama nastupilo 34 orkestra, najviše otkako festival traje.

O točnim brojkama sudionika - tamburaša teško je precizno govoriti za razdoblje od 35 godina, ali ako uzmemo prosjek od najmanje 35 članova u jednom orkestru ili vokalnom sastavu, što je najmanje, proizlazi da je u Osijeku boravilo otprilike 12.500 izvođača. Jedinstven je to slučaj kada je riječ o kulturnoj manifestaciji, koje inače kratko traju. Osječki Festival HTG ima najdulji vijek i najveći broj sudionika, tako da je kao kulturna manifestacija ušla u popis kulturnih manifestacija cijelog svijeta. Iz te plejade zaljubljenika u tamburu razvili su se izuzetni, danas već slavni umjetnici. Uz tamburaše pohvalu su zaslužili i pjevači mnogih vokalnih sastava ili afirmirani i poznati solisti: Vera Svoboda, Gita Šerman, Krunoslav Slabinac, Višnja Korbar, Đani Šegina, Mirjana Primorac, Diana Atanasov, Martina Zdilae, Blanka Došen, Miroslav Živković, Đuka Čaić, Mladen Kozjak, Željko Barba i mnogi drugi. Njihov glas stapao se uz tamburaške zvuke prelijepe melodije i užitke.

5.2.1. PJESME IZVEDENE NA FESTIVALIMA ZVUCI PANONIJE U OSIJEKU

ZVUCI PANONIJE 2003.

Vlado Smiljanić: PJEVAT ĆEMO SVE DOK DRAVA TEČE

Željko Barba – Katarina Barba: ŽELJA

Ivica Stamač – Ivan Boždar: PANONSKA NOSTALGIJA

Ivan Ivica Percl – Željko Sabol: NEMA STAROG VINOGRADA

Emil Cossetto – Mirolav Slavko Magjer: U LJETNE VEČERI

Ljubo Kuntarić – Zdravko Begovac: TI KOJA ZNAŠ DA TE VOLIM

Zlatko Potočnik – Antun Tuna Klem: KISTIHTANT GOSPOĐICE

Matija Molcer – Weores Sandor: DUNA MELLETT KOPAR FA

Kresimir Herceg – Zlatko Crnec: KAVALIR

Siniša Leopold – Terezija Bognar: USPAVANKA NA DRAVI

Nikica Kalogjera – Zlatko Crnec: MAJSTORI SVIRAČI

Pero Gotovac – Kruna Medić: CURO MOJA IZ MASLARA

Dalibor Paulik – Zorica Klinžić: LJUBAV NOSI TVOJE IME

Adalbert Marković – Zlatko Crnec: PROLJEĆE U VUKOVARU

Željko Barba – Katarina Barba: USPOMENA

Vili Čaklec – Stjepan Bunjevac: NA DAN VJENČANJA TVOG

Branko Mihaljević – Mario Mihaljević: NE DAM VAM DUŠU

Julije Njikoš – Zlatko Crnec: OSIJEK JE DUŠA DUŠE MOJE

ZVUCI PANONIJE 2002.

Dalibor Paulik – Zorica Klinžić: TEČE VRIJEME, IDU SATI

Ivan Ivica Percl – Ivan Boždar: ISPOD BIJELIH STREHA

Zlatko Potočnik – Zlatko Crnec: CVJEĆARICA IZ MOG GRADA

Nikica Kalogjera – Pavle Blžzek: JAŠINI TAMBURAŠI

Željko Barba – Terezija Bognar: DUNAVSKI SOKACI

Vlado Smiljanić – Zlatko Crnec: PONOĆNI FIJAKER

Vili Čaklec – Drago Britvić: O PRIJATELJI

Ljubo Kuntarić – Dobriša Cesarić: KASNA JESEN
Zdravko Šljivac – Terezija Bognar: SLAVONIJO MOJA, PJESMOM ME PROBUDI
Šima Jovanovac – Ivan Boždar: OTIŠLA JE S MARTOM JEDNA LJUBAV ČISTA
Adalbert Marković – Ivan Boždar: OSIJEKU U SPOMEN
Siniša Leopold – Zlatko Crnec: STARI SANJARI
Branko Mihaljević – Mario Mihaljević: DAJTE MENI SEDAM KONJA
Zvonko Špišić – Zlatko Crnec: DUNJA IZ ROYALA
Julije Njikoš – Kruna Furst Medić: OSIJEKOM CVJETALO CVIJEĆE
ZVUCI PANONIJE 2000.

Nikica Kalogjera – Ivan Boždar: TAMBURE I RUŽMARINI
Vlado Smiljanić – Terezija Bognar: TRI BISERA MOGA GRADA
Dalibor Paulik – Zorica Klinžić: NJEŽNO, NJEŽNO PJESMO MOJA LETI
Adalbert Marković – Željko Krznarić: TAMBURE U SRCU
Zvonko Špišić – Adam Rajzl: OSJEČKA BALADA
Stjepan Mihaljinec – Saša Galić: DRAVSKA SKELA
Zdravko Šljivac – Terezija Bognar: SLATINSKI KROVOVI
Željko Barba – Anto Gardaš: ŠTO JE PROŠLO, NE VRAĆA SE VIŠE
Siniša Leopold – Stjepan Bunjevac: VOLJELI SMO ISTE PJESME
Zlatko Potočnik – Antun Tuna Klein: DODI ŽELJO
Ivan Ivica Percl – Dobriša Cesarić: MALA KAVANA
Ivica Stamač – Ante Jakšić: ŠTO DA TI PIŠEM
Vili Čaklec – Mišo Doležal: LJUBI ME NOĆAS
Pero Gotovac – Fayo Buljubašić: RANO MOJA
Julije Njikoš – Kruna Furst Medić: STARI SALETL
Branko Mihaljević – Mario Mihaljević: ESSEKER
ZVUCI PANONIJE 1989.

Jovan Adamov – Nikola Drenovac: UZ PJESMU I SVIRKU
Aleksandar Radivojević – Lujo Medvidović: KRILI SE, GRADE
Matija Molcer: OROMTANC – mađarska
Slavko Suklar – Adam Rajzl: SJEĆAŠ LI SE LJETA
Zoran Mulić – Kruna Furst Medić: OSJEČKE LIPE

Zlatko Potočnik – Marija Sabo Ponžić: SJEĆANJE NA LJUBAV
Nikica Kalogjera – Duško Maričić: BUDIMO SE ISTOG TRENA
Juraj Ferik – Maria Kunčakova: CO JA TEREZ ROBIT’ – slovačka
Pero Gotovac – Pavle Blažek: U KIŠI ŽITA
Vili Čaklec – Ivan Boždar: MARTA VARA I OČIMA ŠARA
Sava Vukosavljev – Kruna Furst Medić: STARI BAJO
Adalbert Marković – M. Nastasijević: TUŽNI MOMAK IZ OSIJEKA
Pero Gotovac – Zlatko Crnec: NE ŽURI, RIJEKO
Branko Jalšovec – Zorislav Kraus: PECAROŠKA PRIČA

ZVUCI PANONIJE 1987.

Al. Radivojević – Lujo Medvidovic: OČI SU NJENA ČAŠA RUJNA
Zvonko Špišić – Mirko Jirsak: ČAMAC NA DRAVI
Mario Bogliuni – Mirko Jirsak: SUDBINA
Delo Jusic – Drago Britvić: PLAVA TETA IZ SUPERMARKETA
ViH Čaklec – Anto Gardas: JOŠ NA SVIJETU NIJE BILO TAKVE
Radoslav Graic – Ivan Boždar: PANONSKA NOĆ
Adalbert Marković – Dusko Maricic: NISAM SAMA
Zoran Mulic – Rasa Popov: PIJAN U ZORU
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: LJUBAVI
Jovan Adamov – Nikola Drenovac: OSJEČANKA
Antun Petrusic – Lujo Medvidovic: GRAD NA DRAVI
Juraj Ferik – Maria Kunčakova: LASKA SA VRATI – slovačka
Nikica Kalogjera – Pavle Blažek: PRIMASI
Matija Molcer: ZOLT MEZOBEN SARGA VIRAG – mađarska

ZVUCI PANONIJE 1985.

Aleksandar Radivojević – Tito Bilopavlovic: SRCE PANONIJE
Nice Francile – Marija Kunčakova: V TEBE ROVINA – slovačka
Borivoje Ilić – Tihomir Jeremić: TIHO STIŽE JESEN
Heda Pilić – Ljubica Konjević: KAŽU NIJE KAO NEKAD PRIJE
Nikica Kalogjera – Vesna Lukatela: PROFUĆKAO SVOJ SAM ZIVOT
Nice Francile – Jonel Stojić: ČEKAM DA MI DOĐES – rumunjska

Dorde Karaklajić – Pavle Blažek: SLAVONSKI NAFTAŠI
Branko Mihaljević – Adam Rajzl: NEK' SE SELO OKRENE NA PETI
Vanja Lisak – Vesna Lukatela: ULICA MOGA DJETINJSTVA
Matija Molcer: FECSKEMADAR (LASTAVICA) – mađarska
Zvonko Špišić – Jura Stubičanac: VRANCI ČUPAVE GRIVE
Stjepan Mihaljinec – Milivoj Pašiček: BIJELI JASMINI
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: TIHO, TIHO TAMBURAŠI
Adalbert Marković – Drago Britvić: UPREGNI CVETKA U ČEZE
Miroslav Gavrilović – Miroslav S. Magjer: PANONSKA ZEMLJA
ZVUCI PANONIJE 1983.

Sava Vukosavljev – Velja Subotić: TAKO ĆE I BITI
Stjepan Mihaljinec – Nada Radić: MOJI SNOVI
St. Radosavljević – Mirko Jirsak: KRAJ BEDEMA STARE TVRĐE
Vili Čaklec – Anto Gardaš: ŠTO JE BILO, NE VRAĆA SE VIŠE
Heda Piliš – Adam Rajzl: NE ŠUMI VIŠE STARI HRAST
Jovan Adamov – Pavle Blažek: OSJEČKA FRAJLICA
Branko Mihaljević – Drago Britvić: VLAKAŠI
Adalbert Marković – Ivan Boždar: ZADNJI BEČAR
Vanja Lisak – Stjepan Jakševac: PJESMA ZA RAVNICE
Arsen Dedić – Dusko Maričić: PANONSKE TREŠNJE
Dorde Karaklajić – Nikola Drenovac: NOSTALGIJA
Radoslav Grajić – Kruna Furst Medić: KIŠE NEKE, OSJEČKE
Matija Molcer: NYAR (LJETO) – mađarska
Juraj Ferik – Pavel Mučaj: ZELENA RANA – slovačka
Ivan Kovač-Mihajlo Kovač: OJ, U HAJU PRI DUNAJU – rusinska
ZVUCI PANONIJE 1981.

Jovan Adamov – Pavle Blažek: MJESEČINA NA DRAVI
Vili Čaklec – Milan Sigetić: KATARINA
Arsen Dedić: NOĆNI VJETAR NAD OSIJEKOM
Stevan Radosavljević – Miroslav Čonkić: PANONSKE RUŽE
Juraj Ferik – Marija Kunčakova: PROLJETNA NOĆ – slovačka

Radoslav Grajić – Svetislav Vuković: TAMBURAŠ SAM LUTALICA
Đorđe Karaklajić – Zmaj J. Jovanović: JE L' ME ŽELJNA DRAGA
Ivan Kovač – Mihajlo Kovač: MOJ RODIMI, MILI KRAJ – rusinska
Adalbert Marković – Branko Hribar: ZAVIČAJ
Branko Mihaljević – Ančica Koprek: SLAVONIJO
Stjepan Mihaljinec – Dobriša Cesarić: SLAVONIJA
Matija Molcer: EDESANYM ROZSA, ROZSA – mađarska
Krunoslav Slabinac – Vladimir Rešković: STARA MAJKA
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: VERA, VERA

ZVUCI PANONIJE 1978.

Adalbert Marković – Ivan Boždar: NOKTURNO ZA POVRATAK
Miroslav Gavrilović – Adam Rajzl: K'O NEKAD
Heda Pilis – Nikola Drenovac: PANONIJA
Đorđe Karaklajić – Stjepan Jakševac: POD ISTIM KROVOM
Stevan Radosavljević – Milivoj Polić: LAHOR
Ivan Kovač – Mihajlo Kovač: STARI SALAŠI – rusinska
Aleksandar Radivojević – Miroslav S. Magjer: KASNI GOST
Vili Čaklec – Pavle Blažek: SVJETLA U ZIMSKOJ LUCI
Stjepan Mihaljinec – Milan Sigetić: DRAVA
Juraj Ferik – Juraj Tustak: HRABAČKY – slovačka
Hrvoje Hegedušić – Anto Gardaš: PLAVA ULICA
Matija Molcer: DRAVA MENTI SZANTOFOLD – mađarska
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: DAVNE GUGUTKE
Radoslav Grajić – Kruna Medić: BALADA O SLAVONSKOM DRUMU
Julije Njikoš – Drago Britvić: ZLATNI DANCI

ZVUCI PANONIJE 1976.

Radoslav Grajić – Nikola Drenovac: VESELA PANONIJA
Ivan Kovač – Mihajlo Kovač: PRILJECELI DZIVI HUSKI – rusinska
Stevan Radosavljević – Ivan Boždar: ZELENE OČI TRAVE

Matija Molcer: ARANYLIK MAR A BUZA – mađarska
Borivoje Ilić – Ante Gardaš: PRAZNIK TREŠNJINA CVIJETA
A. Marković – D. Tadijanović: ŽENE POD ORAHOM
Juraj Ferik – Pavel Mučaj: BALADA O ANNEVISIOVEJ – slovačka
Đorđe Karaklajić – Pavle Blažek: KREŽMA U NOĆI
Heda Piliš – Tito Bilopavlović: LJUBILA BIH, AL' NE MOGU VIŠE
Arsen Dedić: GODINE, GODINE
Branko Mihaljević – Stjepan Jakševac: OPET U OSIJEKU
Nikica Kalogjera – Pavle Blažek: CINGI LINGI ČARDA
Stjepan Mihaljinec – Marija Segin Došen: DUGA
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: REKE I JA
Julije Njikoš – Drago Britvić: PONOĆNI SVIRAČI

ZVUCI PANONIJE 1974.

Borivoje Ilić – Mirko Jirsak: ZA STOLOM RAVNICE
Matija Molcer: DALEKO OD TEBE
Heda Piliš – Miroslav Slavko Magjer: KOLIBA OD GRANJA
Adalbert Marković – Anto Gardaš: PJESNIK I HRAST
Đorđe Karaklajić – Nikola Drenovac: NEVJERNICA
Juraj Ferik – Juraj Tustak: POD TOPOLAMA
Jovan Adamov – Tito Bilopavlović: PRVA NOĆ
Trandafir Žužovan – Narodna lirika: MOJ DRAGI, DRAGANE
Arsen Dedić – Ivan Boždar: PJESMA STAROG BRIJAČA
Nikica Kalogjera – Pavle Blažek: TVRĐA
Stevan Radosavljević – Stj. Jakševac: BILO JE TO U GRADU NA DRAVI
Ivan Kovač – Melanija Pavlović: RAVNICI
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: ČERGAŠKA SETA
Julije Njikoš – Drago Britvić: TRI RUŽE

ZVUCI PANONIJE 1972.

Jovan Adamov – Stjepan Jakševac: PJESMA PANONIJE
Branko Mihaljević – Miroslav Slavko Magjer: TI
Miroslav Gavrilović – Ivan Boždar: MOMAČKA TUGA

Stevan Radosavljević – Mirko Jirsak: ZVONI SAD, PJESMO
Heda Piliš – Mirko Jirsak: PJESMA SVATOVSKJE ŽUDNJE
Ićo Kelemen – Anto Gardaš: ČEŽNJA ZA RAVNICOM
Isidor Hadnađev – Mirko Jirsak: CIGANSKA
Ivica Stamač – Drago Britvić: ZELENA KOLIJEVKA
Sava Vukosavljev – Velja Subotić: FIJAKERIST
Vili Čaklec – Tito Bilopavlović: JESEN U DJEVOJCI
Julije Njikoš – Drago Britvić: KOD “BIJELE LADE”

6. ZAKLJUČAK

Analizirajući bogatu literaturu i vrijedno sačuvane podatke cjelokupnog razvoja Hrvatskog tamburaškog saveza i Festivala tamburaške glazbe, sve je jasnije i nepobitno koliko je jako tambura i tamburaška glazba okupirala prostore naše zemlje i prostore bivše Jugoslavije, toliko da je jednostavno već dugo vremena sastavni dio ovdašnje glazbene kulture i narodne baštine. Sigurno je da će zauvijek imati svoje posebno mjesto i ulogu u glazbenoj kulturi jer se ugradila u svakodnevicu velikom broju ljudi ovih područja, ali i širom svijeta. Nadam se da će nadolazeće generacije skladatelja i glazbenika prepoznati i cijeliti sav trud i predani život tamburi navedenih, značajnih ljudi, pa i onih koji nisu pronašli mjesto u mom radu, ali su neupitno zaslužni.

S ponosom i velikim uložnim trudom pisao sam i istraživao temu Građe Hrvatskog tamburaškog saveza koju na određeni način i sam nastojim promicati, u čast svim velikim ličnostima koje sam spomenuo i obradio u ovom radu. Osjećam se počašćenim što sam, pišući ovaj rad, otkrio mnogo informacija o teškim trenucima u nastajanju tamburaške kulturne baštine i procesa nastajanja tamburaške literature. Nadam se da će ovaj rad u kojemu sam nastojao navesti najvažnije povijesne trenutke, važne ličnosti i istaknuti mukotrpan trud koji su uložili ovi veliki ljudi, muzikolozi, skladatelji, dirigenti, orkestri te pjevačka društva, privući nekog novog zaljubljenika u tamburašku glazbu, kao što sam i sam, te da će ovaj rad biti jedna kap u moru daljine afirmacije tamburaške glazbe.

7. SAŽETAK

Razvoj tamburaške glazbe kroz dugi niz godina stvorio je prilično široku sliku kada se promatra utjecaj pojedinaca i njihov doprinos tamburaškoj glazbi, održavanje tradicijske tamburaške glazbe, a posebno razvoj umjetničke tamburaške glazbe, kojim se narodni instrument tamburu nastojalo, danas se može reći da se i uveliko uspješno, izjednačiti s ostalim instrumentima poput gudačkih, puhačkih instrumenata te glasovira.

U toj namjeri smatram da je najvažnija ideja bila stvoriti i sačuvati brojnu nastalu literaturu skladanu za tamburu u originalu te sam pojedine dijelove partiture istaknuo i u samom radu, vodeći se kompozicijama koje su u svoje vrijeme donijele značajnu promjenu u stilu skladanja, koji je u koraku s vremenom postajao sve „suvremeniji“.

Važno je i istaknuti veliko ime Julija Njikoša koji je skladao najveći broj pjesama i umjetničkih kompozicija, a njegov je utjecaj jasan i pri odluci da Glazbeni arhiv pri Hrvatskom tamburaškom savezu nosi njegovo ime.

Rad sadrži mnoštvo podataka o osnutku i radu Hrvatskog tamburaškog saveza, o ostvarenoj ideji osnivanja i održavanja Festivala hrvatske tamburaške glazbe te o njegovom dugom kontinuitetu. S obzirom na temu rada smatram da su to najistaknutije cjeline, koje sam nastojao što je opširnije moguće obraditi, a za to je bilo potrebno pretražiti mnoštvo literature i notnih zapisa te materijala koje sadrži Glazbeni arhiv Julija Njikoša pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku.

Rad je po cjelinama raspoređen kronološki te je, osim notnim zapisima, potkrijepljen i mnoštvom povijesnih fotografija koje su također vjerno sačuvane u Glazbenom arhivu. Sastoji se od četiri cjeline od kojih je prva posvećena Glazbenom arhivu, druga i treća cjelina posvećene su nastanku i razvoju saveza te osnivačima Juliju Njikošu, Paji Kolariću, Dr. Josipu Andriću i Franji Ksaveru Kuhaču, a zadnju cjelinu Festivalu tamburaške glazbe, koji je nastao zahvaljujući Tamburaškom savezu. U dodatku priložen je popis dodijeljenih nagrada poput nagrade *Zlatna tamburica* i Plaketa *dr. Josipa Andrića*, popis dirigenata i tamburaških orkestara te naslovne stranice knjižica održanih Festivala, kako bi se istaknula njihova zanimljiva promjena dizajna tijekom odmaklih godina.

8. LITERATURA

Internetska stranica Hrvatskog tamburaškog saveza: <http://htso.hr/>

Andrić J. (1962): *Tamburaška glazba, historijski pregled*, Slavonska Požega

Ferić, M. (2011): *Hrvatski tamburaški brevijar*. Zagreb: Šokadija

Leopold, S. (1995): *Tambura u Hrvata*. Zagreb: Golden marketing

Mutak, V. (ur.) (1938): *Hrvatska tamburica: mjesečnik za unapređivanje tamburaške glazbe*, godina III; HTO Zajc Zagreb; broj 2-3 ožujak.

Njikoš, J. (1974): „Razvoj tamburaške glazbe u Osijeku“. U: Vukelić, M., Šovagović, Đ., Dagen, B., Matijević, J. (ur.): *Slavonsko tamburaško društvo Pajo Kolarić Osijek*, spomen knjiga. Osijek: NIP Štampa

Njikoš, J. (2011): *Povijest tambure i tamburaške glazbe*. Osijek: Šokačka grana; STD Pajo Kolarić; Hrvatski tamburaški savez u Osijeku

Njikoš, J. (1995): *Pajo Kolarić, život i rad*, Osijek

Slika 1/2.: *Sjedište Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku*; Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku; Autor: Nikola Barišić, 20. srpnja 2020.

Slika 3.: *Odredba o radu i osnivanju tamburaških župa*; Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, preslika dokumenata, OR.BR.2, POL.a

Slika 4.: *Članovi prvog upravnog odbora STD „Pajo Kolarić“, Osijek*; Časopis Hrvatska tamburica br. 6 str. 17, Zagreb (2005.)

Slika 5.: *Sudionici tamburaškog tečaja na Cresu*; Časopis Tamburaška glazba br.2/3 str. 11 Zagreb, (1957.)

Slika 6.: *Julije Njikoš*; Časopis Hrvatska tamburica br.11/12 str.3, Zagreb (2010)

Slika 7.: *Partitura Slavonske rapsodije skladatelja Julija Njikoša*; Časopis Tamburaška glazba br.5, Zagreb (1957./8.)

Slika 8.: *Partitura kompozicije Romanca u G duru, skladatelja Julija Njikoša*; Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.1 POL.d

Slika 9.: *Pajo Kolarić*; Knjižica festivala tamburaške glazbe Jugoslavije, Zagreb (1961.)

Slika 10.: *Članovi tamburaškog orkestra STD „Pajo Kolarić“*; Časopis Hrvatska tamburica br. 6 str. 17, Zagreb (2005.)

Slika 11.: *Dr. Josip Andrić*; Časopis Hrvatska tamburica br. 5 str. 10, Zagreb (2004.)

Slika 12.: *Partitura ouvertire – koračnice Raspjevanom Slavonijom skladatelja Josipa Andrića*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.1 POL.b

Slika 13.: *Partitura kompozicije Bačka Sinfonijeta op.76 skladatelja Josipa Andrića*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.1 POL.b

Slika 14.: *Paritura Kantate o Paji Kolariću skladatelja Josipa Andrića*; Knjižica V.festivala Tamburaške glazbe Jugoslavije, Osijek (1970.)

Slika 15.: *Franjo Ksaver Kuhač*;

https://hr.wikipedia.org/wiki/Franjo_Kuha%C4%8D#/media/Datoteka:Franjo_Kuhac_1874_Mukarovsky.png

Slika 16.: *Partitura kompozicije Osječki galop skladatelja Franje Ksavera Kuhača*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.1 POL.c

Slika 17.: *Novosadski dogovor: J.Njikoš, J.Hočevar, J.Eđed, S.Njikoš, I.Plasaj, i J.Andrić nakon dogovora o osnivanju festivala*; Časopis Hrvatska tamburica br.8 str.26, Zagreb (2007.)

Slika 18.: *Paritura Koncerta za klavir i tamburaški orkestar u G duru skladatelja Borisa Krnica*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.1 POL.c

Slika 19.: *Partitura Slavonskog scherza br.2 za tamburaški orkestar, tamburin i triangel skladatelja Tihomila Vidošića*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.1 POL.d

Slika 20.: *Naslovna stranica I.festivala tamburaške glazbe Jugoslavije 1961. godine*; <http://htso.hr/programske-knjizice/>

Slika 21.: *Đ.Brezovski, S.Njikoš, J.Košaroš, I.festival tamburaške glazbe 1961.godine*; Časopis Hrvatska tamburica br. 8 str. 26, Zagreb (2007.)

Slika 22.: *Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku I.festival tamburaške glazbe, Festivalski tamburaški orkestar*; Časopis Hrvatska tamburica br. 2 str. 8, Zagreb (2001.)

Slika 23.: *Zlatna, srebrna i brončana plaketa Tambure Paje Kolarića, Osijek*; Autor: Nikola Barišić, 20.srpnja 2020., Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.2 POL.e

Slika 24.: *Skladatelji, dirigenti, tamburaški i članovi Upravnog odbora I.festivala tamburaške glazbe u Osijeku*; Časopis Hrvatska tamburica br. 2 str. 8, Zagreb (2001.)

Slika 25.: *Kod bijele lađe kompozitora Julija Njikoša*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.2 POL.b

Slika 26.: *Fijakerist kompozitora Save Vukosavljeva*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.2 POL.b

Slika 27.: *Ponoćni svirači kompozitora Julija Njikoša*, Glazbeni arhiv Julije Njikoš pri Hrvatskom tamburaškom savezu u Osijeku, OR.BR.2 POL.b

9. PRILOG

Zlatna tamburica

Od 1994.godine Glas Slavonije Osijek na završno koncertu dodjeljuje nagradu *Zlatna tamburica*, zaslužnim pojedincima za izniman rad i promicanje tamburaške glazbe.

Dobitnici nagrade:

2013. godine DRAGUTIN STIVANIČEVIĆ, dirigent i glazbeni pedagog iz Osijeka

2012. godine BRANKO DAGEN, tajnik Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku i VLASTA RAMLJAK, dugogodišnja vrsna voditeljica i suradnica Festivala

2011. godine STJEPAN FORTUNA, dirigent i glazbeni pedagog iz Križevaca i VESNA MORES, aktivna članica Predsjedništva Hrvatskog tamburaškog saveza iz Osijeka

2010. godine DRAGUTIN KOREN, glazbeni pedagog i dirigent iz Varaždina

2009. godine ANTAL PAPP, dirigent i glazbeni pedagog iz Koprivnice

2008. godine IVO LEKIĆ, dirigent i glazbeni pedagog iz Starog Petrovog Sela

2007. godine MILKA TOMIĆ, profesorica glazbe i dirigentica iz Drniša

2006. godine ANDREJ JAKUŠ, dirigent i glazbeni pedagog iz Zadra

2005. godine KRUNA FÜRST MEDIĆ, književnica i dopredsjednica Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku

2004. godine IVANKA KONFIC, dirigentica i ravnateljica GŠ "ALBERTA ŠTRIGE" iz Križevaca

2003. godine MIHAEL FERIĆ, glazbeni pedagog i dirigent

2002. godine FRANJO FEKETE, dirigent

2001. godine STJEPAN NJIKOŠ, osnivač i dugogodišnji tajnik Festivala hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku i RAJKO EĆIMOVIĆ, glazbeni pedagog i dirigent i FRANJO FEKETE, dirigent

2000. godine ŽELJKO BRADIĆ, glazbeni pedagog i dirigent

1999. godine ADALBERT MARKOVIĆ, sveučilišni profesor, skladatelj i dirigent

1998. godine MARIJA VUKELIĆ, dugogodišnja tajnica Festivala hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku

1997. godine FRANO DRAGUN, predsjednik Festivala hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku

1996. godine ŽELJKO ČIKI, predsjednik Festivala hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku

1995. godine IVAN FURIĆ, glazbeni pedagog i dirigent,

1994. godine JULIJE NJIKOŠ, muzikolog, skladatelj i dirigent

Plaketa Dr. Josip Andrić

Hrvatsko društvo skladatelja ustanovilo je 1999. godine plaketu "Dr. Josip Andrić" koju dodjeljuju svake godine orkestru za najbolje izvedenu praiizvedbu koncertne skladbe.

Plakete su dodijeljene:

XXXVI. MFHTG – 2013. godine – mlađi TO TD "Ferdo Livadić" iz Samobora, dirigentica Petra Vojvodić za izvedbu skladbe "Sakralni diptih" opus 246. skladatelja Josipa Magdića.

XXXV. MFHTG – 2012. godine – TO KUD-a "Mihovljan" iz Mihovljana, dirigent Ivan Bartolić za izvedbu skladbe "Uvertira tritonus", skladatelja Josipa Magdića.

XXXIV. MFHTG – 2011. godine – TO "Stjepan Bujan Stipić" iz Čakovca, dirigent Boris Novak za izvedbu skladbe "In tono scherzoso", skladatelja Josipa Magdića.

XXXIII. MFHTG – 2010. godine – TO KUD-a "Rečica" iz Rečice, dirigent Josip Vušir za izvedbu skladbe "Intrada", opus 229. skladatelja Josipa Magdića.

XXXII. MFHTG – 2009. godine – TO TD "Ivan Vuković" iz Pandorfa, Republika Austrija, dirigent Johann Maszl za izvedbu skladbe "Sabini u spomenar" skladatelja Julije Njikoša.

XXXI. FHTG – 2008. godine – TO KUD-a Gaj iz Zagreba, dirigent: Ljudevit Adamek za izvedbu skladbe "Varijacije na Zagorski napjev" skladatelja Josipa Magdića.

XXX. FHTG – 2007. godine – TO GŠ Alberta Štrige iz Križevaca, dirigent: Stjepan Fortuna za izvedbu skladbe "Križevački trenutak" skladatelja Adalberta Markovića.

XXIX. FHTG – 2006. godine – TO GŠ "Josipa Runjanina" iz Vinkovaca, dirigent: Đuro Zarić za izvedbu skladbe "Vinkovačko proljeće" skladatelja Siniše Leopolda.

XXVIII. FHTG – 2005. godine – TO TD "Dore Pejačević" iz Našica, dirigentica: Marina Kopri za izvedbu skladbe "U spomen Dori" skladatelja Adalberta Markovića.

XXVII. FHTG – 2004. godine – TO "Krstel Odaka" iz Drniša, dirigentica: Milka Tomić za izvedbu skladbe "Sjećanja" skladatelja Adalberta Markovića.

XXVI. FHTG – 2003. godine – STO TD "Ferdo Livadić" iz Samobora, dirigent: Siniša Leopold za izvedbu skladbe "Vatromet" skladatelja Siniše Leopolda.

XXV. FHTG – 2002. godine – TO KUD-a "Podravka" iz Koprivnice, dirigent: Krešo Lukačić za izvedbu skladbe "Simfonijski stavak za tamburaški orkestar" skladatelja Adalberta Markovića.

XXIV. FHTG – 2001. godine – TO GŠ "Dore Pejačević" iz Našica, dirigentica: Marina Kopri za izvedbu skladbe "Koncertni stavak za klarinet i tamburaški orkestar" skladatelja Adalberta Markovića.

XXIII. FHTG – 2000. godine – TO GŠ "Alberta Štrige" iz Križevaca, dirigent: Stjepan Fortuna za izvedbu skladbe "Musica Risonanta" skladatelja Adalberta Markovića.

XXII. FHTG – 1999. godine – TO GŠ “Dore Pejačević” iz Našica, dirigentica: Marina Kopri za izvedbu skladbe “Melodija za violinu i tamburaški orkestar” skladatelja Adalberta Markovića.

DIRIGENTI TAMBURAŠKIH ORKESTARA I PJEVAČKIH ZBOROVA 1961. – 1996.

1. Alinjak, Antun
2. Alavanja, Antun
3. Bačo, Antun
4. Bajagić, Josip
5. Barić, Antun Tuna
6. Batorek, Franjo
7. Blažek, Mijo
8. Bobić, Milenko
9. Boch, Teodor
10. Bokan, Milan
11. Borenić, Hugo
12. Bradić, Miljenko
13. Brdić, Željko
14. Brodšnajder, Mirko
15. Burić, Danijel
16. Burić, Jelena
17. Blaž Piri, Ištvan
18. Cireli, Srečo
19. Cvitković, Ivica
20. Čančar, Petar
21. Čenajac, Branko
22. Ćosić, Zdravko
23. Dokman, Marija
24. Ećimović, Marijan
25. Ećimović, Rajko
26. Ergotić, Rudlof
27. Ergotić, Marinko
28. Fabac, Juraj

29. Fekete, Franjo
30. Ferić, Mihael
31. Franc, Ljubomir
32. Franc, Slavko
33. Farszky, Zlatko
34. Fortuna, Stjepana
35. Gali, Božidar
36. Gregurić, Josip
37. Gregorić, Nikola
38. Grković, Aleksandar
39. Grubač, Aleksandar
40. Hočevar, Janković
41. Hrković, Josip
42. Ivanković, Đuro
43. Jadrošić, Milan
44. Jakuš, Andrej
45. Jocanović, Leopoldina
46. Kaliman, Ivica
47. Kersnik, Ivan
48. Kolarić, Josip
49. Kopri, Marina
50. Kolar, Walter(SAD)
51. Kosina, Franjo Josip
52. Kopjar, Marijan
53. Kovačić, Tanja
54. Koren, Dragutina
55. Klein, Drago
56. Knežević, Franjo
57. Križanić, Dragutina
58. Koržinrk, Nenad
59. Krsmanović, Dragoslav
60. Kudeljnjak, Robert

61. Kuzmanović, Mito
62. Lekić, Ivan
63. Leopold, Siniša
64. Lukačić, Krešo
65. Lulić, Antun
66. Malagurski, Lazar
67. Mazut, Danko
68. Medić, Horst
69. Milanković, Jovan
70. Miljatović, Marinko
71. Mihaljević, Mira
72. Mujezinović, Sakib
73. Mulić, Zoran
74. Nemet, Dragutin
75. Neuman, Oto
76. Nikolić, Josip
77. Novaković, Aleksandar
78. Novosel, Nikola
79. Novoselnik, Mirko
80. Njikoš, Julije
81. Obertlik, Vladimir
82. Osrović, Franjo
83. Pejaković, Mirjana
84. Popović, Marko
85. Popović, Zoran
86. Potočnik, Božo
87. Prelčec, Zvonimir
88. Seletković, Šimo
89. Seletković, Neno
90. Sokić, Vinko
91. Sonnenfeld, Darko
92. Slaby, Gordana

93. Stanković, Dimitrije
94. Stivančević, Dragutina
95. Smiljković, Maja
96. Stojanović, Budimir
97. Strajin, Nebojša
98. Šepa, Mihajlo
99. Šepanović, Danijel
100. Škorić, Žarko
101. Škorvaga, Veljko
102. Štadar, Ferdo
103. Šustran, Miljenko
104. Šukri, Ramadan
105. Tepavica, Tihomil
106. Tatić, Stevan
107. Temunović, Mira
108. Tomić, Milka
109. Tomašić, Ivica
110. Trajkovski, Kiril
111. Torbaj, Ruža
112. Ujčić, Vjekoslav
113. Vraga, Dražen
114. Vitek, Franjo
115. Vukosavljev, Savo
116. Vušir, Josip
117. Zarić, Đuro
118. Zajkov, Dionizije
119. Završki, Krešimir
120. Zlatić, Tihomir
121. Zubčević, Muhamed
122. Pustički, Josip
123. Ščitaroci, Jelena
124. Gregurić, Josip

TAMBURAŠKI ORKESTRI I ZBOROVI NA FESTIVALU TAMBURAŠKE GLAZBE 1961. - 1996.

1. STD „Pajo Kolarić”, Osijek
2. TO „Tamburica”, Zagreb
3. ŽDP „France Prešern”, Celje
4. TO RKUD „Pelagić”, Banja Luka
5. TO KUD „Filip Dević”, Split
6. ŽKUD „Filip Dević” Split
7. TO Učiteljske škole, Sremski Karlovci
8. KUD „Janko P. Kamov” Rijeka
9. TO OŠ „Goran Kovačić” Đakovo
10. Tamburaški orkestar Radio Novi Sad
11. TO OKUD „Mladost” Subotica
12. HPD „Lipa” Osijek
13. Ženski zbor Učiteljske škole, Osijek
14. Operni zbor HNK, Osijek
15. Mješoviti zbor Radio Novi Sad
16. TO Učiteljska škola, Foča
17. TO „Matija Gubec” Donji Miholjac
18. TO Osnovne škole, Samobor
19. TO Osnovne škole, Belišće
20. TO OŠ” Nada Dimić” Požega
21. TO Narodno sveučilište, Đakovo
22. TO Učiteljske škole, Osijek
23. TO „Tamburitzans” Pittsburgh, SAD
24. TO Muzičke škole, Varaždin
25. KUD „Maksim Gorki”, Vinkovci
26. TO OKUD „Lisinski” Ilok
27. Ženski zbor „Šokadija” Osijek
28. Hrvatski akademski klub, Beč
29. Kud „Mladi učitelji”, Bjeljina

30. pionirski zbor OŠ „V. B Španac”, Požega
31. Komorni zbor, Bečej
32. Dječji zbor Muz. Šk. „F. Kuhač”, Osijek
33. TO OŠ „Janko Mišić”, Samobor
34. TO „Bisernica”, Šabac
35. TO OŠ „V: Nazor”, Slavonski Brod
36. TO OKUD „Iskra”, Županja
37. TO OŠ „M: Stojanović”, Ljubija
38. TO OKUD „S: Marinković”, Novi Sad
39. TO „Ferdo Livadić” Samobor
40. TO KUD „Matija Gubec”, Ruma
41. TO „Braća Ribar”, Posedarje
42. TO KUDŽ „Vinko Judjut” Zagreb
43. TO „Đuro Salaj”, Sl. Brod
44. TO „B: Radičević”, Zemun
45. TO KUD „Tamburica”, Staro Petrovo Selo
46. TO OŠ „Veljko Vlahović”, Zadar
47. TO Srednjoškolskog centra „F. Pavlik”, Bosanski Brod
48. Szbotički tamburaši orkestar, Subotica
49. Združeni orkestri grada Rume
50. Mješoviti zbor RKUD „Đ: Salaj”, Slavonski Brod
51. TO OKUD „Trešnjevka”, Zagreb
52. TO III: Osnovne škole, Koprivnica
53. TO Prosvjetnog društva, Ciekovje (Slovenija)
54. TO KUD „Vartekst”, Varaždin
55. TO HKPD „Matija Gubec”, Ruma
56. TO RKUD „Vilko Jurec”, Varaždin
57. TO OŠ „Branko Jambrošić-Zriko”, Koprivnica
58. TO Centra za muzičko obrazovanje V. Lisinski”, Bjelovar
59. TO iz Koljnofa, NR Mađarska
60. TO RKUD „Podravka”, Koprivnica
61. TO PD „O: Župančić”, Artiče (Slovenija)

62. Združeni TO općine Rijeka, Rijeka
63. TO KUD „Jedinstvo”, Vareš
64. TO KUD „B. Adžije”, Drniš
65. Hrvatsko pjevačko društvo „Kalnik”, Križevci
66. Folklorni zbor i orkestar HKUD „Osijek 1862” Osijek
67. TO KUD „Eugen Kumičić”, Križišće
68. TO KUD „Tena”, PIK Đakovo
69. TO HPD „Rodoljub”, Virovitica
70. TO HPT – HŽ Rijeka
71. TO OGŠ „Albert Štriga”. Križevci
72. Gradski tamburaški orkestar, Slatina
73. Koncert „Slavonija domovini s ljubavlju”, Osijek

NASTUPI PIONIRSKIH, DJEČLIJH I JUNIORSKIH ORKESTARA

1. Pionirski TO RKUD „Đuro Salaj”, Slavonski Brod
2. Pionirski TO OŠ „Zdravko Čelar”, Čelarevo
3. Pionirski TO RKUD „Vilko Jurec”, Varaždin
4. TO OŠ „Mata Zvonarević”, Podvinje
5. Mandolinski orkestar „25. maj“, Skopje
6. Pionirski TO OŠ „Mladost”, Lovas
7. Pionirski TO RKUD „Pelagić”, Banja Luka
8. Pionirski TO OŠ „Ivana Brlić-Mažuranić”, Slavonski Brod
9. Pionirski TO OVOO „Moša Pijade”, Kikinda
10. Pionirski TO OŠ „Ivan Filipović”, Osijek
11. Pionirski TO OŠ „Ratimir Herceg”, Varaždin
12. Pionirski TO OŠ „17 travnja”, Našice
13. Pionirski subotički tamburaški orkestar, Subotica
14. Pionirski TO OŠ „August Harambašić”, Donji Miholjac
15. Pionirski TO OŠ „Ljudevit Lujo Knežić”, Ludi
16. Pionirski TO Osnovna škola Oriovac

17. Pionirski TO OŠ „I. G. Kovačić” Slavonski Brod
18. PTO AKUD „Dragutin Domjanić” Adamovac
19. PTO KUD „Željezničar” Rijeka
20. PTO OŠ „Vladimir Nazor” Osijek
21. PTO OŠ „Braća Jovanović” Tenja
22. PTO Doma omladine „I. L. Ribar” Šid
23. PTO OŠ „I. L. Ribar” Markuševac- Zagreb
24. PTO Doma omladine „1. novembra” Sremska Mitrovica
25. PTO Muzičke škole „Josip Runjanin” Vinkovci
26. PTO KUD „Mladi Samoborac” pri OŠ „Bogumil Toni” Samobora
27. PTO RKUD PIK Đakovo, Đakovo
28. PTO KUD „Vuk Karadžić” Temerin
29. PTO OŠ „Matija Gubec” Rečica- Karlovac
30. PTO OŠ „Nikola Tesla” Zagreb
31. TO OŠ Matije Gubca, Zagreb
32. Juniorski TO HKD „Lisinski” Našice
33. Juniorski TO STD „Pajo Kolarić” Osijek
34. Dječji TO KUD „Zrinski” Brodski Stupnik
35. Dječji TO II. Osknovne škole, Varaždin
36. Dječji TO OŠ „I. G. Kovačić”, Staro Petrovo Selo
37. Dječji TO KUD „Varteks”, Varaždin
38. Dječji TO „Sveti Juraj”, Draganići
39. Dječji TO „Petar Zoranić”, Nin
40. Dječji TO „Gaj”, Zaprešić
41. Dječji TO Općine Garčin
42. Dječji TO KUD „Tena” PIK Đakovo
43. Juniorski TO GŠ „Albert Štriga”, Križevci
44. Mlađi TO „Ferdo Livadić”, Samobor
45. TO Tamburaške škole Batorek, Osijek
46. PTO OŠ „I. L. Ribar” Markuševac
47. TO KUD-a „Željezničar” Karlovac
48. Dječji TO KUD-a „Branimir” Nin

- 49. Dječiji pjevački zbor OŠ Svete Ane, Osijek
- 50. PTO HKUD-a „Petar Zrinski”, Vrbovec
- 51. TO KUD-a „P. Markovac”, Bedekovščina
- 52. TO OŠ „Ivan pl. Zajc”, Sl. Brod
- 53. TO HPD „Tomislav” Cernik
- 54. Juniorski TO PSD „Sloboda”, Tuzla
- 55. TO KUD-a „Rečica”, Rečica

KNJIŽICE FESTIVALA TAMBURAŠKE GLAZBE OD 1961. DO 2019.GODINE

